

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia, lat

Menardus <Eisnacensis>

[Basel], 8. Sept. 1477

Devtro Nomii

[urn:nbn:de:bsz:31-295433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295433)

vobiscum. Ego enim sum dominus: qui habi-
to inter filios israel

CA. XXXVI.

Ceſſerūt autē et principes familia-
rum galaad filij machir filij manaf-
ſe de ſtirpe filiorū ioseph: locuti ſunt moy-
ſi coram principibus israel atq; dixerūt. **Ti-**
bi dño noſtro pcepit dominus vt ſtram ſor-
te diuideres filiis israel: et vt filiabus ſal-
phaad fratris nr̄i daret poſſeſſionē debitā
patri: quas ſi alterius tribus homines vxores
acceperint ſequē poſſeſſio ſua et tranſſata
ad aliū tribū de noſtra hereditate minuet:
atq; ita fiet vt cū iubileus id eſt quinquage-
ſimus annus remiſſionis aduenerit ofundat
ſortiuū diſtributū et aliorū poſſeſſio ad alios
tranſeat. **R**eſpondit moyſes filiis israel: et
dño p̄cipiēte ait. **R**ecte tribus filiorū ioseph
locuta eſt: et hec lex ſup filiabus ſalphaad a
domino pmulgata eſt. **S**ubant quibus vo-
lunt em vt ſue tribus hominibus: ne omiſcea-
tur poſſeſſio filiorū israel de tribu in tribus
Omnēs em viri ducent vxores de tribu et
congnatione ſua: et cuncte femine de eadeſ
tribu maritos accipiēt: vt hereditas pma-
neat in familijs nec ſibi miſceant tribus: ſ;
ita maneāt vt a dño ſeparate ſūt. **F**ecerūt
q; filie ſalphaad vt ſibi fuerat imparum: et
nupſerunt malaa et therſa et egla et mel-
cha et noa filiis patru ſui de familia manaf-
ſe qui fuit filius ioseph: et poſſeſſio que illis
fuerat attributa manſit in tribu et familia
patris eaz. **H**ec ſunt mandata atq; iudicia
que mādauit dominus p manū moyſi ad fili-
os israel in campeſtribus moab ſuper iorda-
nē contra ibericho

**Explicit lib Numeri. Incipit helleadda-
rim q Deutronomiū pnotat. Capitulu .i.**

Ec ſunt verba que locutus
eſt moyſes ad omēs israel
trans iordanē in ſolitudie
campeſtri: contra mare ru-
brum: inter pharan et tho-
pael et laban et aſeroth.

Ubi autē plurimū: vndecim diebus de oreb:
p viam montis ſeir vſq; cadeſbarne. **Q**ua-
drageſimo anno vndecimo menſe p̄ma die
menſis locutus eſt moyſes ad filios israel
omnia que p̄ceperat illi dñs: vt diceret eis:
poſtq; pcuſſit ſeon regem amorreoz: q̄ ha-

bitauit in eſebon: et og regem baſan q̄ mā-
ſit i aſeroth et i edrai trans iordanē in tra-
moab. **C**epitq; moyſes explanare legem et
dicere. **D**ñs deus noſter locutus eſt ad nos
in oreb dicens. **S**ufficit vobis q̄ in hoc mō-
te manſiſtis. **R**euertimini et venite ad montē
amorreoz et ad cetera que ei p̄xima ſunt
campeſtria atq; mōtana et humilioza loca
contra meridiem et iuxta litus maris: et am-
chananeoz et libani vſq; ad flumē magnū
eufratē. **E**n inquit tradidi vobis. **I**ngredi-
mini et poſſidete eam: ſup qua iurauit domi-
nus patribus vſtris abrahā: yſaac et iacob:
vt daret illā eis et ſemini eoz poſt eos. **D**i-
xiq; vobis illo in tempore. **N**on poſſum ſolus
ſuſtinere vos quia dñs deus noſter multipli-
cauit vos: et eſtis hodie ſic ſtelle celi plurimi
Dñs deus patru vſtroz addat ad hūc nu-
merum multa milia: et benedicat vobis ſic
locutus eſt. **N**on valco ſolus negocia v̄ra
ſuſtinere et pondus et iurgia. **D**ate ex vob
viros ſapientes et gnaros quoz cōuerſa-
tio ſit p̄bata in tribus vſtris: vt ponā eos
vobis principes. **T**ūc reſpondiſtis mihi **B**o-
na res eſt quam vis facere. **T**uliq; de tribu-
bus vſtris viros ſapientes et nobiles et cō-
ſtitui eos principes tribus et centuriones
et quinquagenarios ac decanos q̄ docerēt vos
ſingula: d̄cepiq; eis dicens. **A**udite illos: et
quod iuſtū eſt iudicate. **S**ive cuius ſit ille ſi-
ue peregrinus: nulla erit diſtātia pſonarum.
Ita puum audietis vt magnū: nec accipie-
tis cuiuſq; pſonam: quia dei iudiciū eſt. **N**ō
ſi difficile vobis viſū aliqd fuerit referre ad
me: et ego audiam. **P**receptiq; omia que fa-
cere deberetis. **P**roſectiq; de oreb tranſui-
mus p heremū tribilem et maximā ſolitudi-
nem quam vidistiſtis p viam mōtis amorrei
ſicut p̄ceperat dñs deus noſter nob. **C**umq;
veniſſem⁹ i cadeſbarne dixi vobis **V**eniſtiſtis
ad montē amorrei: quē dominus deus no-
ſter daturus eſt vobis. **V**ide ſtram quā dñs
deus tuus dabit tibi **A**ſcende et poſſide eā:
ſicut locutus eſt dñs deus noſter patribus
tuis. **N**oli timere: nec quicq; paueas. **E**t
acceſſiſtis ad me omnes atq; dixiſtiſtis. **M**it-
tamus viros qui cōſiderent ſtram: et remun-
erent p quod iter debeamus aſcendere: et ad
quas pergere ciuitatis. **C**umq; mihi ſermo
placuit: et miſi ex vobis duodecim viros ſim-

gulos de tribubus suis. Qui cum prexisset et ascēdissent in mōtana. venerūt vsq; ad vallem botri; et osiderata fra. sumentes de fructibus eius vt ostenderēt vbertatem attulerunt ad nos: atq; dixerunt. Bona est terra quam dñs deus noster daturus est nob. Et nolūstis ascendere; sed increduli ad sermonem dei nri murmurastis in tabnaculis vris atq; dixistis. Dedit nos dñs; et ideo eduxit nos de terra egipti vt traderet nos in manu amorrei atq; deleteret. Quo ascendemus? Nūcij fruerunt cor nostrū dicentes. Maxima multitudo est; et nobis statura p̄terior. Vrbes magne et ad celū vsq; munite. Filios enachim vidim⁹ ibi. Et dixi vobis nolite metuere; nec timeatis eos. Dñs deus q̄ ductor est noster. p̄ vobis ipse pugnabit; sicut fecit in egipto cūdis videntibus; et in solitudine ip̄si vidistis. Portauit te dñs de⁹ tuus vt solet homo gestare puulum filiū suum in omni via p̄ quaz ambulasti; donec veniretis ad locum istū. Et nec sic quidem credidistis dño deo vestro qui p̄cessit vos i via et metatus est locū in quo tentoria figere deberetis; nocte ostēdens vobis iter p̄ ignē; et die p̄ columnā nubis. Cumq; audisset domin⁹ vocem sermonū vestrorū; irat⁹ iurauit et ait. Non videbit q̄spiam de hominib; generatiōis hui⁹ pessime ēram bonā quam s̄ iuramento pollicitus sum patribus vestris; preter caleph filiū iephone. Ipse em̄ videbit eam; et ip̄i dabo terrā quam calcavit et filijs eius; quia secutus est dñm. Nec mirāda indignatio in pplm; cum mihi q̄ iratus deus p̄pter vos dixerit. Nec tu i gredieris illuc; sed iosue filius nūn minister tuus ipse intrabit pro te. Hunc exhortare et roborare; et ip̄e sorte ēram diuidet israheli. Paruuli vestri de quib; dixistis q̄ captiui ducerent et filij qui hodie boni ac mali ignorant distātiā; ip̄i ingredientur; et ip̄is dabo ēram et possidebunt eam; vos aut̄ reuertimini et abite in solitudinem p̄ viam maris rubri. Et r̄ndistis mihi. Peccauim⁹ domino. Ascendem⁹ et pugnabimus; sic p̄cepit domin⁹ deus noster. Cūq; instructi armis p̄geretis in mōtē; ait mihi dominus. Dic ad eos. Nolite ascendere neq; pugnetis. Nō em̄ sum vobiscum; ne cadatis coram inimicis vestris. Locutus sum et non audistis; sed aduersantes

impio dñi et tumētes sup̄bia ascendistis in mōtē. Itaq; egressus amorreus qui habitabat in montib; et obuiā; veniens p̄secutus est vos sicut solent apes p̄sequi; et cecidit de seir vsq; hozma. Cūq; reuersi ploraretis coram dño non audiuit vos; nec voci vestre voluit acquiescere. Sedistis ergo i caedesbarne multo tempore

CA.

.II.

Rofectiq; inde venimus in solitudinem que ducit ad mare rubrū sicut mihi dixerat domin⁹; et circūuim⁹ montem seir longo tempore. Dixitq; dominus ad me. Sufficit vobis circūire montes istum; ite ostra acq̄ilonem; et p̄plo p̄cip̄ dicens. Transibitis p̄ terminos fratrum vestrorum filiorū esau qui habitant in seir; et timebunt vos. Videte ergo diligētē ne moueamini ostra eos. Neq; em̄ dabo vobis de terra eorum; q̄ntum potest vnus pedis calcare vestigium; quia in possessionem esau dedi mōtē; seir. Cibos emetis ab eis pecunia; et comedetis; aquam emptam haurietis et bibetis. Dñs deus tuus benedixit tibi in omni opere manū tuarum. Nouit iter tuū; quomō transieris solitudinem hanc magnā; per q̄ draginta annos habitans tecum dñs deus tuus; et nihil tibi defuit. Cumq; trāsissem⁹ fratres nostros filios esau q̄ habitabāt i seir p̄ viā; campestrē de helath et de aliongabab; venimus ad iter quod ducit ad desertū moab. Dixitq; dñs ad me. Nō pugnes ostra moabitas; nec meas adūsus eos p̄liū. Non em̄ dabo tibi quicq; de terra eorum; q̄a filijs loth tradidi eā in possessionē. Em̄ p̄mi fuerunt habitatores eorū; pplus magn⁹ et validus et tā excelsus vt de enachim scire quasi gigantes crederent; et essent similes filiorū enachim. Demiq; moabite appellāt eos emim. In seir aut̄ p̄us habitauerūt horim; quibus expulsis atq; deletis habitauerunt filij esau sicut fecit israhel in terra possessionis sue quam dedit illi domin⁹. Surgētes ergo vt transiremus torrentē careth; venimus ad eum. Tempus aut̄ quo ambulauimus de caedesbarne vsq; ad transitū careth triginta et octo annorū fuit; donec cōsumeret̄ omnis congregatio hominū bellatorum de castris sic iurauerat domin⁹; cuius manus fuit aduersus eos vt interirent de

castroz medio Postq̄ aut̄ vniuersi cecide-
runt pugnatores Locut⁹ est dñs ad me di-
cens. Tu transibis hodie finnos moab vt
hem nomine ar; et accedes in vicinia filioz
ammon. **C**ave ne pugnes ostra eos; nec mo-
uearis ad plium. Non em̄ dabo tibi de tra
filiozū ammon; quia filijs loth dedi eam in
possessionem. Terra gigantū reputata est:
et in ipa olim habitauerūt ḡgates. quos
āmonite vocant; 3030mim plus magnus et
multus ⁊ p̄eere lōgitudinis sicut enach im
quos deleuit dñm⁹ a facie eoz. et fecit il-
los habitare p̄ eis; sic fecerat filijs esau q̄
habitant in seir delens korreos. et terrā co-
rum illis tradens; quam possident vsq; in p̄-
sens. Encos q̄ qui habitabant in a' erim vsq;
q̄ gazam capadoces expulerūt eos; q̄ egres-
si de capadocia deleuerūt eos; et habitauerunt
p̄ illis. Surgite et transite torrentē arnon
Ecce tradidi in manu tua seon regem ese-
bon amorreū et terrā eius; incipe possidere;
et omite aduersus eum pliu. **H**odie incipi-
am mittere irorem atq; formidinem tuam
in populos q̄ habitāt sub omni celo; vt audi-
to nomine tuo paueant. et in morem pturi-
entū otremiscant; et dolore teneant. **A**si
ergo nūcios de solitudine cademorb ad seon
regem esebon verbis pacificis dicens. **T**ra-
sibim⁹ p̄ terrā tuā; publica gradiemur via
Non declinabimus neq; ad dextrā neq; ad
sinistram; alimēta p̄cio vende nobis vt ve-
scamur; aquam pecunia tribue ⁊ sic bibem⁹
Tantum est vt nobis cōcedas transitū; sic
fecerūt filij asau qui habitant in seir. ⁊ mo-
abite qui habitant in ar. donec veniam⁹ ad
fordanē; et trāseamus ad trāam quā dñs de-
us noster datus ē nobis. **N**oluitq; seon rex
esebon dare nobis transitū qz indurauerat
dominus deus eu⁹ spiritū eius; et obfirma-
uerat cor illius vt ita traderet in manus tu-
as; sicut nūc vides. **D**ixitq; dñs ad me. **E**c-
ce cepi tibi tradere seon. et trāam eius; inc-
pe possidere eam. **E**gressusq; est seon obuiā
nobis cū omni populo suo ad plium in iassa
et tradidit eū dñm⁹ deus noster nobis; p̄-
cussimusq; eū cum filijs suis et omni populo
suo; cūctasq; vrbes in tempe illo cepimus
interfectis habitatorib; earū viris ac muli-
eribus et puulis. **N**ō reliquim⁹ in eis quic-
q̄ absq; iumētis que in ptem venere p̄dan-

ti: m; et spoliis vrbū quas cepim⁹ ab aroer
que est sup ripam rozi ēris arnon opido. qd
in valle sitū est vsq; galaad. **N**on fuit vic⁹
et ciuitas q̄ nostras effugeret man⁹. **D**ni-
res tradidit dñs deus noster nobis; absq;
terr i filioz ammon ad quam nō accessim⁹
et cūctis que adiacent torrenti ieboc; et v-
rbibus mōtanis vniūsisq; locis a quib; nos
p̄hibuit dñs deus noster.

CA.

.III.

Taq; ouerfi ascendimus p̄ iter bas-
san. **E**gressusq; est og rex basan in
occurfū nobis in populo suo ad bel-
landum in edrai; dixitq; dñs ad me. **N**e ti-
meas eū; quia in manu tua traditus est cū
omni populo ac terra sua. faciesq; ei sic feci
sti seon regi amorreoz. qui habitauit in es-
seton. **T**radiditq; ergo dñs deus noster in
manib; nostris etiam og regē basan et vni-
uersum populū ei⁹; percussimusq; eos vsq; ad
intermitionē; vastantes cūctas ciuitates il-
lius vno tempe. **N**on fuit opidū quod non
effugeret. **S**exaginta vrbes; omnē regio-
nem argob regni og in basan. **C**ūctē v-
bes erant munitē muris altissimis portisq; ⁊
vedibus; absq; opid s̄ innumeris q̄ nō habe-
bant muros. **E**t deleuim⁹ eos sicut fecera-
mus seon regi esebon dispendentes omnem ci-
uitatem virosq; ac mulieres et puulos; iu-
menta aut̄ et spolia vrbium diripim⁹. **T**u-
limusq; illo in tempe trāam de manu duozū
regum amorreoz qui erant trans iordanē
a torrente arnon vsq; ad mōtem hermō quē
sy donij sarior vocant ⁊ amorrei sanir; omnes
ciuitates que site sūt in planicie; et vniuer-
sam trāam galaad et basan vsq; ad selcha-
et edrai ciuitates regni og in basan. **S**ol⁹
q̄pe og rex basan restiterat de stirpe gigā-
tum. **M**onstrat lectus eius ferreus qui est in
rebatb filioz ammon; nouem cubitus ha-
bens longitudinis; et q̄tuor latitudinis ad
mēsurā cubiti virilis manus. trāamq; pos-
sedimus tpe illo ab aroer q̄ est sup ripā tor-
rentis arnon; vsq; ad mediam ptem mōtis
galaad. **E**t ciuitates illi⁹ dedi ruben ⁊ gad;
reliquā aut̄ ptem galaad et omnem basan
regni og tradidi medie tribui manasse om-
nem regionē argob. **C**ūctā basan vocatur
terra gigantū. **J**air filius manasse possedit
omnem regionē argob vsq; ad finnos ges-

suri et machati. Vocauitque ex nomine suo basan anothaiar id est villas iair: usque ad in presentem diem. Machir quoque dedit galaad: et tribus ruben et gad dedit de terra galaad usque ad torrentem arnon medium torrentis et finem usque ad torrentem ieboc: qui est terminus filiorum amon: et planicie solitudinis atque iordanem et terminos cenereth usque ad mare deserti quod est salissimum ad radices montis phasga contra orientem. **P**recepitque vobis in tempore illo dicens. Dominus deus vester dat vobis terram in hereditatem: expediti procedite fratres vestros filios israel omnes viri robusti absque vxoribus et puulis atque iumentis. Non enim quod plura habeatis pecora et in vrbibus remanere debebunt quas tradidi vobis: donec requiem tribuat dominus fratribus vestris sicut vobis tribuit: et possideant etiam ipsi terram: quam daturus est eis trans iordanem: tunc reuertetur vnusquisque in possessionem suam quam dedit vobis. **I**osue quoque in tempore illo precepit dicens. Oculi tui viderunt que fecit dominus deus noster duobus his regibus: sic faciet omnibus regibus ad quem transiturus es. Ne timeas eos. Dominus enim deus vester pugnabit pro vobis. **P**recatusque sum dominum in tempore illo dicens. Domine deus tu cepisti ostendere seruo tuo magnitudinem tuam manumque fortissimam. Nec enim est alius deus vel in celo vel in terra qui possit facere opera tua: et comparari fortitudini tue. **T**ransibit igitur et videbo terram hanc optimam trans iordanem: et montem istum egregium et libanum. **T**ratulque est dominus mihi propter vos nec exaudiuit me. **S**ed dixit mihi. Sufficit tibi: nequaquam ultra loquaris de hac re ad me. **A**scende cacumen phasge: et oculos tuos circumfer ad occidentem et aquilonem austrumque et orientem et aspice. **N**ec enim transibis iordanem istum. **P**recipe iosue et corrobora eum atque conforta: quia ipse procedet populum istum: et diuidet eis terram quam visurus es. **M**ansimusque in valle contra phanum phogor

CA. .III.

Tunc israel audi precepta et iudicia que ego doceo te ut faciens ea viuas: et ingrediens possideas terram quam dominus deus patrum vestrorum daturus est vobis. **N**on ad detis ad verbum quod vobis laquor: nec auferetis ex eo. **C**ustodite mandata domini dei vestri que ego precipio vobis. **O**culi vestri

viderunt omnia que fecit dominus contra beelphegor: quomodo struerit omnes cultores eius de medio vestri. **V**os autem qui adheretis domino deo vestro viuitis vniuersi: usque in presentem diem. **S**citis quod docuerim vos precepta atque iudicia sicut mandauit michi dominus deus meus: sic facietis ea in terra quam possessuri estis: et obseruabitis et implebitis opere. **N**ec enim vestra sapientia et intellectus coram populis: ut audieres vniuersi precepta huius dicant. **E**nim populus sapiens et intelligens gens magna. **N**ec est alia natio tam grandis que habeat deos appropinquantes sibi: sicut deus noster adest cunctis obseruationibus nostris. **Q**ue est enim alia gens sic inclita ut habeat ceremonias iustaque iudicia: et vniuersam legem quam ego proponam hodie ante oculos vestros. **C**ustodi igitur remetipsum et animam tuam solucite. **N**e obliuiscaris verborum que viderunt oculi tui: et ne excidant de corde tuo cunctis diebus vite tue. **D**ocebis ea filios ac nepotes tuos: diem in quo stetit coram domino deo tuo ioreb: quando dominus locutus est michi dicens. **C**ongrega ad me populum ut audiant sermones meos: et discant timere me omni tempore quo viuunt in terra doceantque filios suos. **E**t accessistis ad radices montis qui ardebat usque ad celum: erantque in eo tenebre et nubes et caligo. **L**ocutusque est dominus ad vos de medio ignis. **V**ocem verborum eius audistis: et formam penitus non vidistis. **E**t ostendit vobis pactum suum quod precepit ut faceretis: et decem verba que scripsit in duabus tabulis lapideis. **M**ichi quoque mandauit in illo tempore ut docerem vos ceremonias et iudicia: que facere deberetis in terra quam possessuri estis. **C**ustodite igitur solucite animas vestras. **N**on vidistis aliquam similitudinem in die qua locutus est vobis dominus in oreb de medio ignis: ne forte decepti faciatis vobis sculptam similitudinem aut ymaginem masculi: vel femine similitudinem omnium iumentorum que sunt super terram vel auium sub celo volantium: atque reptilium que mouentur in terra: siue piscium qui sub terra morantur in aquis: ne forte oculis eleuatis ad celum videas solem et lunam et omnia astra celi: et errore deceptus adores ea et colas: que creauit dominus deus tuus in misterium cunctis gentibus que sub celo sunt. **V**os autem tulit dominus et eduxit de fornace ferrea egi

pti. vt haberet populū hereditariū sicut ē in
 p̄senti die. **T**ratulq; est dom̄n⁹ ostra me p̄
 ter sermones vestros et iurauit. vt non tra
 firem iordanē nec ingrederer t̄ram optimā
 quam datur⁹ est vobis. **E**cce morior i hac
 humo; non transibo iordanen vos trāsbibitis
 et possidebitis t̄ram egregiā. **C**auē ne quā
 do obliuiscaris pacti d̄ni dei tui. quod pepi
 git tecū; et facias tibi sculptā similitudinē
 eorū que dom̄n⁹ fieri inhibuit. **Q**uia domi
 nus deus tu⁹ ignis osumēs est; deus emula
 tor. **S**i genueritis filios ac nepotes; et mo
 rati fueritis in terra. deceptiq; feceritis vo
 bis aliquam similitudinē patrātes malū co
 ram d̄no vestro. vt eum ad iracūdiam pu
 cetis; testes inuoco hodie celum et t̄ram. ci
 to perituros vos esse de terra; quam trāfito
 iordane possessuri estis. **N**on habitabitis in
 ea longo tempore; sed delebit vos d̄ns atq; di
 sperget in omnes gētes; et remāebitis pau
 ci in nationib; ad quas vos ducitur⁹ est do
 minus. **I**biq; seruietis d̄is qui hominū ma
 nu fabricati sunt. ligno et lapide qui nō vi
 dent; nec audiūt non comedūt non odoran
 tur. **C**umq; quesieris ibi d̄m̄ deum tuū in
 uenies eum; si tamē toto corde quesieris et
 tota t̄bulatione anime tue postq; te inuene
 rit oīa que p̄dicta sunt. **N**ouissimo autē tpe
 reuertes ad d̄m̄ deum tuum et audies vo
 cem eius; quia deus misericors d̄ns deus tu
 us est. **N**on dimittet te nec omnino delebit;
 neq; obliuiscet pacti in quo iurauit p̄ribus
 tuis. **I**nterroga de dieb; antiquis qui fue
 runt an̄ te. ex die quo creauit de⁹ hominem
 sup t̄ram a sūmo celi vsq; ad summū eius;
 si facta est aliquādo huiuscemōi res. aut vn
 quā cognitū est vt audiret popul⁹ vocē do
 mini loquētis de medio ignis. sicut tu audi
 sti et vixisti. fecit deus vt ingrediret et tol
 leret sibi gentē de medio nationū p tēpta
 tiones signa atq; portēta p pugnam et ro
 bustam manū extentūq; brachium et horri
 biles visiones; iuxta omnia que fecit p nob
 d̄ns deus noster in egipto videntib; oculis
 tuis; vt scires quomā d̄ns ipse est deus; et
 non est alius p̄ter vnū. **D**e celo te. fecit au
 dire vocem suam vt doceret te; et in t̄ra ostē
 dit tibi ignem suū maximū. et audisti ver
 ba illi⁹ de medio ignis quia dilexit patres
 tuos et elegit semen eorū post eos. **E**duxit

q; te p̄cedens in virtute sua magna ex egi
 pto vt deleteret nationes maximas et fortio
 res te introitu tuo; et introduceret te da
 retq; tibi t̄ram earū in possessionē; sicut cer
 nis in p̄senti die. **S**cito ergo hodie et cogi
 tato in corde tuo q; d̄ns ipse est deus in celo
 sursum; et in terra deorsum; et non sit alius.
Custodi p̄cepta eius atq; mandata q; ego
 p̄cipio tibi et bene sit tibi. et filiis tuis post
 te. et p̄maneat multo tempore sup terram
 quam d̄ns deus tuus daturus est tibi. **T**ūc
 sepauit moyses tres ciuitates trans iorda
 nen ad orientalem plagam vt ofugiat ad
 eas qui occiderit nolens p̄ximū suū nec fue
 rit sibi inimicus ante vnū et alterum diem
 et hanc ad aliquā vrbū possit euadere; bolor
 in solitudine que sita est in terra campestri
 de tribu ruben. et ramoth in galaad que est
 in tribu gad; et golam in basan que est in
 tribu manasse. **I**sta est lex quā p̄posuit mo
 yses coram filiis israhel et hec testimonia et
 cerimonie atq; iudicia que locut⁹ est ad fi
 lios israhel. quando egressi sunt de egipto;
 trans iordanen in valle circa phanum pho
 gor in terra seon regis amorrei qui habita
 uit in esebon quem p̄cussit moyses. **F**ilij q;
 israhel egressi ex egipto possiderūt terram
 eius et og regis basan duorū regū amore
 orum qui erant trans iordanen ad solis or
 tum ab aroer que sita est sup ripam torren
 tis arnon vsq; ad montē samir qui est et her
 mon om̄nem planiciem trans iordanē ad ori
 entalem plagam vsq; ad mare solitudinis
 et vsq; ad radices mōtis phasga.

CA. V.

Dcauitq; Moyses omnem israhel
 lem; et dixit ad eum. **A**udi israhel
 cerimonias atq; iudicia; que ego loquor in
 aurib; vestris hodie. **D**iscite ea; et opere cō
 plete. **D**omin⁹ deus noster pepigit nobiscū
 fedus in ore p̄. **N**on cū patrib; nostris inijt
 pactum sed nobiscū; qui in p̄sentiariū sum⁹
 et viuim⁹. **F**acie ad faciem locutus est no
 bis in mōte de medio ignis. **E**go sequester
 et medius fui inter dominū et vos in tempe
 illo; vt anūciarem vobis verba eius. **T**imū
 stis ignem; et non ascendistis in montem.
Et ait **E**go domin⁹ deus tuus; qui eduxi te
 de terra egipti de domo seruitutis. **N**on ha
 bebis deos alienos in ōspectu meo. **N**on faci

es tibi sculptile nec similitudinem omnium que in celo sunt desup et que in terra deorsum: et que versant in aquis sub terra. Non adorabis ea: et non coles. Ego enim sum dñs deus tuus. deus emulator reddens iniquitatem patrum sup filios in terciã et quartã generatione his qui oderunt me: et faciens misericordiam in multa milia diligentibus me et custodientibus pcepta mea. Non usurpabis nomẽ dñi dei tui frustra: qz non erit impunit⁹ qui sup re vana nomen eius assumpserit. **Observa diem sabbati vt sanctifices eum: sic pcepit tibi domin⁹ deus tuus. Sex diebus opaberis: et facies omnia opa tua. Septim⁹ dies sabbati est: id e requies domini dei tui. Non facies in eo quicq̃ operis tu et filius tuus et filia seru⁹ et ancilla: bos et asinus et omne iumentum tuum et pegrin⁹ qui est intra portas tuas: vt requiescat seruus et ancilla tua sicut et tu. Memento qz et ipse fueris in egipto: et eduxerit te inde domin⁹ deus tuus in manu forti et brachio extenso. Idcirco pcepit tibi vt obfuares diẽ sabbati. Honora patrem tuum et matrem sic pcepit tibi domin⁹ deus tuus: vt longo viuas tempe: et bene sit tibi in terra qua dñs deus tu⁹ daturus est tibi. Non occides: neq; mechaberis: furti⁹q; non facies: nec loq̃ris ostra pximũ tuũ falsum testimoniu. Non occupas vxorem pximi tui: non domũ nõ agrum: non seruu: non ancillam: non bouem: non asinu: et vniuersa que illius sunt. Hec verba locut⁹ est domin⁹ ad omnem multitudinem vestram in mote de medio ignis: et nubis et caliginis voce magna nichil addẽs amplius: et scripsit ea in duabus tabulis lapideis q̃s edidit michi. Vos aut postq̃ audistis vocem de medio tenebraru et montem ardere vidistis accessistis ad me omnes principes tribuu et maiores natu: atq; dixistis. Ecce oñdit nobis dñs de⁹ noster maiestatem et magnitudinem suã. Vocem em̃ eius audiui⁹ de medio ignis: et pbauim⁹ hodie qz loquere deo cũ hoie vixerit homo. Cur igitur moriemur: et deuorabit nos ignis h̃ maxim⁹? Si em̃ audierimus vlt̃ vocem dñi dei nostri moriemur. Quid est omnis caro vt audiat vocem dei viuẽtis qui de medio ignis loquitur sic nos audiui⁹: et possit viuere? Tu magis accede et audi cuncta que dixerit do-**

*prolongam
proclamare*

min⁹ deus ñr tibi: loquerisq; ad nos: et nos audientes faciemus ea. Quod cũ audisset dominus ait ad me. Audiui vocẽ verboꝝ populi huius que locuti sunt tibi. Bene omnia sunt locuti. Quis det talem eos habere mentẽ vt timeat me et custodiat vniuersa mandata mea in omni tpe: vt bene sit eis et filiis eoz in sempiternũ. Vade et dic eis. Reuertimini in tentoria ṽra. Tu vero h̃ sta mecum: et loquar tibi omnia mandata mea et cerimonias atq; iudicia que docebis eos vt faciant ea in terram quam dabo illis in possessionem. Custodite igit et facite que pcepit domin⁹ deus nobis. Non declinabitis neq; ad dexteram neq; ad sinistram: sed p viam quam pcepit dñs deus vester ambulabitis: vt viuatis et bene sit nobis et p̃tergent dies vestri in terra possessionis vestre.

CA.

.VI.

Ec sunt pcepta et cerimonie atq; iudicia que mandauit dñs deus vester vt docere vos et faciatis ea in terra ad qua transgredimini possidenda: vt timeas dñm deũ tuũ et custodias oia mandata et pcepta ei⁹ q̃ ego p̃cipio tibi et filiis ac nepotibus tuis cunctis diebus vite tue vt plongenẽ dies tui. Audi israel et observa vt facias que pcepit tibi domin⁹ et bñ sit tibi et multipliceris amplius: sicut pollicitus est dñs deus patrum tuoz tibi terram lacte et melle manatez. Audi israel. Dñs deus noster deus vnus e. Diliges dñm deũ tuũ ex toto corde tuo: et ex tota anima tua: et ex tota fortitudine tua. Eruntq; verba hec que ego p̃cipio tibi hodie in corde tuo: et narrabis ea filiis tuis et meditaberis sedens in domo tua et ambulans in itinẽ dormies atq; osurges: et ligab ea q̃si signũ in manu tua: eruntq; et mouebuntur inter oculos tuos: scribesq; ea in limbo et libris domus tue. Cũq; introduxerit te dominus deus tuus in terram p qua iurauit patribus tuis abraham ysaac et iacob et dederit tibi ciuitates magnas et optimas quas non edificasti. Domoas plenas cunctarum opum quas non extruxisti: cisternas quas non effodisti: vinea et oliueta que non plantasti: et comederis et saturatus fueris: caue diligenter ne obliuiscaris dñm qui eduxit te de terra egipti: de domo seruitutis. Dominũ deũ tuũ timebis et illi soli fuies: ac p

nomen illius iurabis. Non ibitis post deos alienos cūctaz gentiū que in circuitu vestro sunt: quoniam deus emulator dñs deus tuus in medio tui: nequē irascat furor dñi dei tui contra te: et auferat te de superficie terre. Non temptabis dñm deum tuū: sic temptasti in loco temptatiōis. Custodi precepta dñi dei tui ac testimonia et cerimonias quas pcepit tibi: et fac quod placitū est et bonum in conspectu dñi ut bene sit tibi: et ingressus possideas terram optimā de qua iurauit dñs patribus tuis ut deleter omnes inimicos tuos coram te sicut locutus est. Cū interrogauit te filius tuus cras dicens quid sibi uolūt testimonia hec: et cerimonie atq; iudicia que pcepit dñs deus noster nobis: dices ei. Serui eramus pharaonis in egipto: et eduxit nos dominus de egipto in manu forti: fecitq; signa atq; prodigia magna et pessima in egipto contra pharaonē et omnem domū illius in conspectu nostro: et eduxit nos inde ut introduceret daret terram supra qua iurauit patribus nostris. Precepitq; nobis dñs ut faciamus omnia legitima hec: et timeamus dñm deum nostrū ut bene sit nobis cunctis diebus uite nostre sicut est hodie. Eratq; noster misericors: si custodierimus et fecerimus omnia precepta eius coram dño deo nostro sicut mandauit nobis.

CA.

.VII.

Um uero introduxerit te dñs deus tuus in terram quam possessurus ingredieris: et deleuerit gentes multas coram te et heum et gergezē et amozreū chanaanē et pherezeū et eueū et iebuseum septē gentes multo maioris numeri quam tu es et robustiores te: tradideritq; eas dñs deus tuus tibi: percutiesq; eas usque ad interitionē. Non inibis cū eis fedus nec misereberis earum: neq; sociaberis cū eis coniugia. Filiā tuam non dabis filio eius: nec filiā illi accipies filio tuo: quia seducet filiū tuū ne sequat me et ut magis seruiat dijs alienis. Irasceturq; furor dñi: et delebit te cito. Quia potius hec facieris eis. Aras eorum subuertite: et offerrite statuas: lucosq; succidite: et sculptilia comburite: quia plus sanctus es dño deo tuo. Te elegit dñs deus tuus: ut sis ei plus peculiaris de cunctis populis qui sunt supra terram. Non quia cunctas gentes numero vincebatis uobis iunctus est dñs et elegit uos cū omnibus

populis pauciores: sed quia dilexit uos dominus: et custodiuit iuramentū quod iurauit patribus uestris. Eduxitq; uos in manu forti et redemit de domo ueritatis: de manu pharaonis regis egipti: et scies quod dñs deus tuus ipse est deus fortis et fidelis: custodiēs pactū et misericordiam diligentibus se et his qui custodiūt precepta eius in mille generationes: et reddens odientibus se statim: ita ut disperdat eos et ultra non differat propter eis restituens quod merent. Custodi ergo precepta et cerimonias atq; iudicia: que ego mandabo tibi hodie ut facias. Si postquam audieris hec iudicia custodieris ea et feceris: custodiet et dñs deus tuus tibi pactū et misericordiam quam iurauit patribus tuis et diliget te et multiplicabit: benedicetq; fructui uentris tui: et fructui terre tue: frumēto tuo atq; uindemie: oleo et armētis gregibus ouium tuarū supra terram: pro qua iurauit patribus tuis ut daret eam tibi. Benedictus eris inter omnes populos. Non erit apud te sterilis uerū usque sexus: tam in hominibus quam in gregibus tuis auferet dñs a te omnem languorem: et infirmitates egipti pessimas quas nouisti non inferet tibi sed cunctis hostibus tuis. Deuorab omnes populos quos dñs deus tuus daturus est tibi. Non parcat eis oculus tuus: nec seruias dijs eorum: ne sint in ruīnam tuā. Si dixeris in corde tuo plures sunt gentes iste quam ego: quō potero delere eas: noli metuere sed recordare: que fecerit dñs deus tuus pharaoni et cunctis egiptiis plagas maximas quas uiderunt oculi tui et signa atq; portenta manūque robustam et extentū brachiū: ut educes ret te dñs deus tuus. Sic faciet cunctis populis quos metuis. Insup et scabroses mittet dñs deus tuus in eos: donec deleat omnes atq; disperdat qui te fugerit et latere poterint. Non timebis eos: quia dominus deus tuus in medio tui est deus magnus et terribilis. Ipse consumet nationes has in conspectu tuo paulatim atq; per partes. Non poteris eas delere pariter: ne forte multiplicentur contra te bestie terre. Dabitq; eos dñs deus tuus in conspectu tuo: et interficiet illos donec penitus deleant. Tradetq; reges eorum in manus tuas: et disperdes nomina eorum sub celo. Nullus poterit resistere tibi: donec cōteras eos. Sculptilia eorum igne obures. Non occupas ar

gentū et aux de quibz facta sunt: neq; assu-
mes ex eis tibi quicq; ne offendas. ppter ea
q̄a abhomiatio ē dñi dei tui; nec inferes q̄p-
p̄iam ex ydolo in domū tuā: ne fias anathe-
ma sicut et illud est. Quasi spurciā detesta-
beris; et velud inq̄namentū ac sordes abho-
minatiōi habebis: quia anathema est.

CA. VIII.

Ane mandatū quod ego p̄cipio tibi
hodie caue diligēte vt facias vt
possitis viuere et multiplicemini: ingressiq; po-
ssideatis terram p̄ q̄ iurauit dñs patri bz v̄ris
Et recordaberis cūcti itineris per quod ad-
duxit te dñs deus tu⁹ quadraginta annis p̄
desertū vt affligeret te atq; temptaret: et
nota fieret que in tuo animo vsabanē: vt et
custodires mandata illius an non. Afflixit
te penuria: et dedit tibi cibum māna quem
ignorabas tu et patres tui vt oñderet tibi
q̄ non in solo pane viuūt homo: sed in omni
verbo qd̄ p̄gredit de ore dñi. Vestimentum
tuū quo operiebaris nequaq; vetustate de-
ficit: et pes tu⁹ non est subritus. En q̄dra-
gesim⁹ ann⁹ ē: vt recogites in corde tuo:
quia sic erudit filiū suum homo sic dñs de⁹
tuus erudiuit te: vt custodias mādata do-
mini dei tui et ambules in vijs eius: et time-
as eum. Dñs em̄ deus tuus introducet te in
terram bonam: terram riuoz aquarūq; et fontium:
in cuius campis et mōtibz erupunt flu-
uioz abissi: terram frumētī ordei ac vinearū
in qua ficus et malaḡnata et oliueta nas-
cunt: terram olei ac mellis vbi absq; vlla pe-
nuria comedes panem tuū et rerum omniū
abundantia p̄frueris: cui⁹ lapides ferrum
sunt et de mōtibz eius eris metalla fodiū
uet: vt cū comederis et faciat⁹ fueris bñdi-
cas dño deo tuo p̄ terra optima quā dedit
tibi. Obserua et caue neqñ obliuiscaris do-
mini dei tui: et negligas mādata eius atq;
iudicia et ceremonias quas ego p̄cipio tibi
hodie: ne postq̄ comederis et faciat⁹ fueris
domos pulcras edificaueris et habitaueris
in eis: habuerisq; armēta et ouīū greges
argenti et aurī cūctarūq; rerū copia: ele-
tur cor tuū et non reminiscaris dñi dei tui:
qui eduxit te de terra egipti de domo huius
tis et ductor tuus fuit in solitudine magna
atq; terribili in qua erat serpens flatu adures
et scorpio ac dipsas et nulle omnio aque: q̄

eduxit riuos de petra durissima et cibaue-
te māna in solitudine qd̄ nescierūt patres
tui. Et postq̄ afflixit et pbauit: ad extremū
miseratus est tui: ne diceres in corde tuo for-
titudō mea et robur manus mee hec michi
omnia p̄stiterūt: sed recorderis dñi dei tui: q̄
ipse vires tibi p̄buerit vt impletet pactum
suū sup quo iurauit patribz tuis sic p̄sens
iudicat dies. Simānt oblitus dñi dei tui se-
cutus fueris deos alienos coluerisq; illos et
adoraueris: ecce nūc p̄dico tibi q̄ omnio di-
spereas. Sicut gētes quas deleuit dñs in in-
troitu tuo: ita et vos peribitis si inobediē-
tes fueritis voci dñi dei vestri.

CA. IX.

Vbi israel. Tu trasgredieris ho-
die ordinem vt possideas nationes
maximas et fortiores te ciuitates ingētes
et ad celum vsq; ad muratas populū ma-
gnū atq; sublimē: filios enachim quos ipse
vidisti et audisti: quibz nullus potest ex ad-
uerso resistere. Scies ergo hodie q̄ dñs de-
us tuus ipse trāsibit an te ignis deuorās at-
q; osūmes: qui oterat eos et delet atq; di-
spdat ante faciem tuā velociter: sicut locu-
tus est tibi. Ne dicas in corde tuo cū deleue-
rit eos dñs deus tuus in ospectu tuo. ppter
iusticiā meam introduxit me dñs vt trāsi-
hanc possiderem: cū ppter impietates suas
iste delere sine natiōes. Neq; enim ppter iu-
sticias tuas et equitatem cordis tui ingre-
dieris vt possideas terras eaz. Et quia ille
egerūt impie: interocūte te delere sunt: et vt
opleret verbū suū dñs qd̄ sub iuramēto pol-
licitus est patribz tuis abraham ysaac et ia-
cob. Scito ergo q̄ nō ppter iusticias tuas
dñs deus tu⁹ dederit tibi terram hāc optimā
in possessionem: cū durissime ceruicis sis po-
pulus. Memēto et ne obliuiscaris quō ad-
iracundiā puocaueris dñm deū tuū in soli-
tudine: et ex eo die quo egressus es ex egi-
pto vsq; ad locū istum: semp aduersum do-
minū ū ostendisti. Nam et in orez puocasti eū:
et iratus delere te voluit quāto ascendi in mō-
tem vt acciperē duas tabulas lapideas pa-
cti qd̄ pepigit vobiscū deus. Et p̄seuerāui
in mōte quadraginta diebz ac noctibz: pa-
nem nō comedens et aquā nō bibēs. Dedit
q; michi dñs duas tabulas lapideas scrip-
tas digito dei: et ostinentes omnia verba. q̄

vobis locutus est in monte de medio ignis
 quā cōtio populi ogregata est. **Cūq;** transis-
 sent quadraginta dies ⁊ totidem noctes de-
 dit michi dñs duas tabulas lapideas. tabu-
 las federis: dixitq; michi Surge et descēde
 hinc cito: qz populus tu⁹ quem eduxisti de
 egipto deseruerūt velocit̄ viam quā demon-
 strasti eis: fecerūtq; sibi cōflatile Rursūq;
 ait dñs ad me. **Cerno** qz populus iste dure
 ceruicis sit. **Dimitte** me vt conterā eum: ⁊
 deleam nomē eius sub celo: et ostitūā te su-
 per gentē que hac maior ⁊ fortior sit. **Cūq;**
 de mōte ardente descenderē ⁊ duas tabulas
 federis vtraq; tenerē manu. vidissēq; pec-
 casse vs dño deo vestro ⁊ fecisse vobis vitu-
 lum oflatilem et deseruisse velocit̄ viam ei⁹
 quam vobis onderat: pieci tabulas de mani-
 bus meis ofregiq; eas in ospectu vestro. **Et**
 pcedi ante dñm sic prius qd̄raginta diebus
 et noctibus panem nō comedens et aquā nō
 bibens ppter omnia peccata v̄a que gessi-
 stis contra dñm: et eū ad iracūdiā puoca-
 stis. **Timui** enī indignatiōem et iram illi⁹:
 qua aduersū vs cōcītatus delere vs volu-
 it. **Et** ex audiuit me dñs etiā hac vice. **Ad**
 ūsum aaron qz ve hement̄ irat⁹ voluit eū cō-
 terē: et p illo similē deprecatus sum. **Dece-**
 catū aut̄ vestrum quod feceratis id est vi-
 tulū arripiens igne obussi: et in frustra con-
 minūēs omniōq; in puluerem redigens pie-
 ci in torrentē qui de mōte descendit. **In** in-
 cendio qz et in temptatiōe. et in sepulcris
 ocupiscentie puocastis dñm: ⁊ quādo misit
 vs de cadesbarne dicens ascendite et possi-
 dete terram quā dedi vobis: et contempistis
 imperium dñi dei vestri et nō credidistis ei:
 neq; vocem eius audire voluistis: s; semp fu-
 istis rebelles a die qua nosse vs cepi. **Et** ia-
 cui coram dño qd̄raginta diebus ac noctibus
 quibus eū supliciter deprecabar ne deleter vs
 vt fuerat cōmātus: et orans dixi Dñe de-
 us ne dispdas populū tuū et hereditatē tuā
 quam redemisti in magnitudine tua: quos
 eduxisti de egipto in manu forti. **Recordāe**
 suozū tuozū abraham ysaac et iacob. **Ne**
 aspicias duriciā populi huius ⁊ impietates
 atq; peccatū: ne forte dicant habitatores
 terre de qua eduxisti nos nō poterat domi-
 nus introducere eos: in t̄ram quā pollicit⁹
 est eis. et oderat illos. idcirco eduxit vt mē

fieret illos in solitudine: qui sunt populus
 tuus et hereditas tua quos eduxisti in for-
 titudie tua magna et i brachio tuo extēto

CA.

.X.

In tempore illo dixit dñs ad me. **Dola** tibi
 duas tabulas lapideas sic p̄ores fuerunt et
 ascende ad me in mōtem: faciesq; archam
 ligneam ⁊ scribam in tabulis verba que fu-
 erūt in his quas ante fregisti. ponesq; eas
 in archa. **Feci** igit̄ archam de ligis sethim
Cūq; dolassem duas tabulas lapideas in-
 star p̄orum: ascendi in mōtem habens eas i
 manibus scripsitq; in tabulis iuxta id quod
 p̄us scripserat verba decē que locut⁹ est do-
 min⁹ ad vs in monte de medio ignis quā-
 do populus ogregatus est: et dedit eas mi-
 chi. **Reuersus**q; de mōte descendi: ⁊ posui ta-
 bulas in archā quam fecerā: que hucusq;
 ibi sunt sic michi p̄cepit dñs. **Filij** aut̄ isra-
 hel castra mouerūt ex beroth filioz iachan
 in mosura vbi aaron mortu⁹ et sepultus ē:
 p quo sacerdotio fūctus est filius eius elea-
 zar. **Inde** venerūt i gadgad: de quo loco p̄-
 feci castrametati sūt in iethabatha in ter-
 ra aquaz atq; torrentiū. **Co** tempe sepaui
 tribu leui vt portaret archam federis domi-
 ni: et staret coram eo in misterio ac bñdice-
 ret in noie illi⁹ vsq; in p̄ntem diem. **Quāob-**
 rem nō habuit leui ptem neq; possessionem
 cum fratrib; suis: quia dñs possessio eius ē:
 sicut pmisit ei dñs deus tuus. **Ego** aut̄ ste-
 ti in mōte sic p̄us quadraginta diebus ac no-
 ctibus exaudiuitq; me dñs etiam hac vice: ⁊
 te p̄dere noluit. **Dixit**q; michi. **Vade** et pre-
 cede p̄lm vt ingrediatur et possideat t̄ram
 quam iuravi patrib; eoz: vt traderem eis.
Et nūc israel quid dñs deus tu⁹ petit a te:
 nisi vt timeas dñm deū tuū et ambules in
 vijs eius et diligas eū: ac seruias dño deo
 tuo in toto corde tuo et in tota anima tua
 custodiaq; mādata dñi et cerimonias ei⁹
 quas ego hodie p̄cipio tibi vt bene sit tibi.
En domi dei tui celū est et celū celi terra et
 omnia que in eis sūt et tamen patrib; tuis
 oglutinat⁹ est dñs et amauit eos: elegitq;
 semē eoz post eos id est vs de cunctis gen-
 tibus sic hodie comprobāt. **Circūcidite** igit̄
 prepuciū cordis vestri et ceruicem vestram
 non induretis ampli⁹: quia dñs deus vester
 ipse est deus eoz et domin⁹ dñantium de⁹

*Amis: no arypn
mre xpona mte
mireza sed chan
larum in qua oia
boni pmdr*

magnus et potens et terribilis: qui personam non accipit nec munera. **F**aciet iudicium pro pello et vidue: amat peregrinum: et dat ei victum atque vestitum et vos ergo amate peregrinos: quia et ipsi fuistis adueneri in terra egypti. **D**ominum deum tuum timebis: et ei soli seruias. **I**psi adhaerebis: iurabisque in nomine illius. **I**psa est laus tua et deus tuus: qui fecit tibi haec magna et terribilia que viderunt oculi tui. **I**n septuaginta animabus descenderunt patres tui in egyptum: et ecce nunc multiplicauit te dominus deus tuus sicut astra caeli.

CA. XL.

Ma itaque dominum deum tuum: et obserua precepta eius et ceremonias iudicia atque mandata omni tempore. **C**ognoscite hodie que ignorant filii vestri: qui non viderunt disciplinam domini dei vestri: magna eius et robusta manu extentumque brachium: signa et opera que fecit in medio egypti: pharaoni regi: et vniuersae terre eius: omnique exercitui egyptiorum et equis ac curribus: quomodo operuerit eos aque maris rubri: cum vos persequerentur et deleuerit eos dominus usque in presentem diem: vobisque que fecerit in solitudine donec veniretis ad hunc locum: et dathan atque abiron filii eliab qui fuit filius ruben: quos aperto ore suo terra absorbuisset cum domibus et tabernaculis et vniuersa substantia eorum quam habebat in medio israel: oculi vestri viderunt omnia opera domini magna que fecit: ut custodiatis vniuersa mandata illius que ego hodie precipio vobis et possitis introire et possidere terram ad quam ingredimini: multoque in ea viuatis tempore quam sibi iuramento pollicitus est dominus patribus vestris et semini eorum lacte et melle manantem. **T**erra autem ad quam ingredieris possidendam non est sicut terra egypti de qua existi vbi iacto semine in ortorum morem aque dicunt irrigue: sed motuosa est et campestris de celo expectans pluuias: quam dominus deus tuus semper inuisit et oculi illius in ea sunt a principio anni usque ad finem eius. **S**i ergo obedieritis mandatis meis que ego hodie precipio vobis: ut diligatis dominum deum vestrum: et seruiatis ei in toto corde vestro et in tota anima vestra: dabit pluuia terre vestre temporaneam et serotinam ut colligatis frumentum et vinum et oleum fenum ex agris ad pascenda iumenta: ut et ipsi comedatis ac saturemini

Cauete ne forte decipiatur cor vestrum et recedatis a domino: huiusmodi dijs alienis et adoretis eos: iratusque dominus claudat celum et pluuie non descendat: nec terra det germen suum: preatitque velociter de terra optima quam dominus daturus est vobis. **P**onite haec verba mea in cordibus et in animis vestris: et suspendite ea pro signo in manibus: et iter oculos vestros collocare. **D**ocete filios vestros: ut illa meditentur. **Q**uando sederis in domo tua et ambulaueris in via: et accubueris atque surrexeris scribes ea super postes et ianuas domus tue: ut multiplicentur dies tui et filiorum tuorum in terra: quam iurauit dominus patribus tuis: ut daret eis quod diu immoretur celum terre. **S**i enim custodieritis mandata que ego precipio vobis: et feceritis ea ut diligatis dominum deum vestrum et ambuletis in omnibus vijs eius adherentes ei: dispudet dominus omnipotens omnes gentes istas ante faciem vestram: et possidebitis eas que maiores et fortiores vobis sunt. **D**ominus locus quem calcauerit pes vester: vester erit. **A** deserto et libano et flumine magno eufrate usque ad mare occidentale: erunt termini vestri. **N**ullus stabit contra vos. **T**errorem vestrum et fortitudinem dabit dominus deus vester super omnem terram quam calcaturi estis: sicut locutus est vobis. **E**n propono in conspectu vestro hodie benedictionem et maledictionem: benedictionem si obedieritis mandatis domini dei vestri que ego hodie precipio vobis: maledictionem si non obedieritis mandatis domini dei vestri: sed si recesseritis de via quam ego nunc ostendo vobis: et ambulaueritis pro deos alienos quos ignoratis. **C**um introduxerit te dominus deus tuus in terram in quam pergitis habitandam: pones benedictionem super montem garizim: maledictionem super montem hebal: qui sunt trans iordanem post viam que pergit ad solis occubitu: in terra chanaan qui habitat in campestribus contra galgalam que est iuxta vallē tendentem et intrantem percul. **V**os autem transibitis iordanem ut possideatis terram quam dominus deus vester daturus est vobis: et habeatis illam. **V**idete ergo ut impleatis ceremonias atque iudicia que ego hodie ponam in conspectu vestro. CA. XII.

Ec sunt precepta atque iudicia que facere debetis in terra quam dominus deus patrum tuorum daturus est tibi: ut possideas eam cunctis diebus quibus super hu

mū grediaris Subūrite omnia loca in quibus coluerunt gentes quas possessuri estis deos suos: sup montes excelsos et colles et super omne lignū frondosum. Dissipate aras eorū et cōfringite statuas: lucos igne cōburite et ydola omninuite: dispidite nomina eaz de locis illis. Non facietis ita dño deo vestro: sed ad locū quem elegerit dñs deus vester de cūctis tribubz vestris vt ponat nomen suū et ibi habitet in eo venietis et offeretis in loco illo olocausta et victimas et decimas et pñcias manuū vestraz. et vestra atq; donaria p̄mogenita bouum et ouiu: et comedetis ibi in ōspectu dñi dei vestri: ac letabimini in cūctis ad que miseritis manū vos et dom⁹ vestre in quibz bñdixit vobz dom⁹ deus vester. Nō facietis ibi que nos hic facimus hodie: singuli qđ sibi rectū videt. Neq; em vsq; in p̄is temp⁹ venistis ad requiē et possessionē quā dñs deus vester datur⁹ est vobis. Transibitis iordanen et habitabitis in terra quā dñs deus v̄ datur⁹ est vobz: vt requiescat a cūctis hostibus p̄ circūitū: et absq; vllō timore habitetis in loco quē elegerit dñs deus vester: vt sit nomē eius in eo. Illuc omnia que p̄cipio offeretis: olocausta et hostias ac decimas et pñcias manuū vestrarū. et quid qđ p̄cipiū est in muneribus que vouistis dño. Ibi epulabimini coram dño deo vestro vsq; filij et filie v̄re: famlī et famle atq; leuites qui in vestris vrbibz cōmorantur. Neq; em habet aliā ptem et possessionem int̄ vos. Caue ne offēas olocausta tua in omni loco quem videris: sed in eo quē elegerit dñs in vna t̄buum tuaz. offeres hostias et facies quecūq; p̄cipio tibi. Sicut autē comedere volueris et te esus carniū delectauerit occide et comede iuxta bñdictionem domi dei tui quā dedit tibi in vrbibz tuis: siue imūdum fuerit hoc est maculatū et defibile: siue mūdum h̄ est integrū et sine macula quod offerri licet sic caprea et ceruū comedes absq; esu dūtayat sanguinis quē sup t̄ram quasi aquā effundes. Nō poteris comedere in opidis tuis: decimā frumēti et vini et olei tui: p̄mogenita armētōrū et pecorū et oia q̄ voueris et sponte offerre volueris et pñcias manuū tuaz: sed coram dño deo tuo comedes ea in loco quē elegerit dom⁹ deus tuus: tu et filij tu⁹ et filia et seru⁹ et

famula atq; leuites qui manet in vrbibz tuis: et lateribz et reficieris corā dño deo tuo in cūctis ad q̄ extēderis manū tuā. Caue ne derelinquas leuitē in omni tempe quo versaris in terra. Quādo dilatauerit dñs deus tuus t̄mōs tuos sic locutus est tibi: et volueris vsci carnibz quas desiderat anima tua: locus autē quē elegerit dñs deus tuus vt sit nomē eius ibi si p̄cul fuerit occides de armētis et pecoribz que habueris sic p̄cepit tibi: et comedes in opidis tuis vt tibi placet. Sicut comedit caprea et ceruus ita vesceris eis et mūdus et immūdus in omne vescentur: hoc solum caue ne saginem comedes. Sanguis em eorū p̄ anima est: et idcirco nō debes animā comedere cū carnibz: sed super terrā fundes quasi aquā: vt bñ sit tibi et filiis tuis post te: cū feceris quod placet in cōspectu dñi. Que autē sanctificaueris et voueris domio tolles et venies ad locū quem elegerit dñs: et offeres oblatiōes tuas carnē et sanguinē sup altare domi dei tui. Sanguinem hostiaz fundes in altari: carnibz autē ipse vesceris. Obserua et audi omnia q̄ ego p̄cipio tibi vt bñ sit tibi et filiis tuis post te in sempit̄nū: cum feceris quod bonū est et placitū in cōspectu domi dei tui. Quādo dispididerit dñs deus tuus ante faciem tuā gentes ad quas ingredieris possidendas et possideris eas atq; habitaueris in terra earū: caue ne imitens eas post q̄ te fuerint intro eūte subuerse: et requiras ceremonias earū dicens. Sicut coluerūt gentes iste deos suos: ita et ego colam. Non facies sicut domio deo tuo. Omnes em obhominatiōes quas auersat dñs fecerūt dijs suis offerentes filios et filias: et cōburētes eas igni: quod p̄cipio tibi hoc t̄m facito dño: nec addas q̄cūq; nec minuas. CA. XIII

Surrexerit in medio tui p̄phete: aut qui somniū vidisse se dicat et p̄dixerit signū atq; portētū: et uenerit qđ locutus ē. et dixerit tibi: eam⁹ et seq̄mur deos alienos quos ignoras et suscipiam⁹ eis: nō audies verba p̄phete ill⁹ aut sōmatoris: q̄a temptat vs dñs deus v̄r: vt palā fiat utrū diligatis eum an non in toto corde et in tota anima v̄ra. Dñm deū vestrum sequimini et ipsū timete: et mādata illius custodite: et audite vocem eius. Ipsi seruietis.

et ipsi adheretis. **P**ropheta autem ille aut factor somnorum interficietur quia locutus est ut vos auerteret a domino deo vestro qui eduxit vos de terra egypti et redemit vos de domo seruitutis: ut errare te faceret de via quam tibi precepit dominus deus tuus: et auferes malum de medio tui. **S**i tibi voluerit persuadere fratris tuus filius matris tue aut filius tuus vel filia sive uxor que est in sinu tuo aut amicus quem diligis ut animam tuam clam dicens eam? et seruiam? diis alienis quos ignoras tu et presertim cunctarum in circuitu gentium que iuxta vel precul sunt ab initio usque ad finem terre: non acquiescas ei nec audias neque precor ei oculus tuus: ut miserearis et occultes eum: sed statim interficies. **S**it premissum manus tua super eum: et post te omnis populus mittat manum. **L**apideis obrutus necabitur: quia voluit te abstrahere a domino deo tuo qui eduxit te de terra egypti de domo seruitutis: ut et omnis israel audiens timeat: et nequaquam ultra faciat quippiam huius rei simile. **S**i audieris in synagoga uerbum tuarum quas dominus deus tuus dabit tibi ad habitandum dicentes aliquos: egressi sunt filii belial de medio tui et auerterunt habitatores uerbis tue atque dixerunt eam? et seruiamus diis alienis quos ignoratis: quere sollicitate et diligenter rei ueritate per spectata si ueneris certum esse quod dicitur: et abominationem hanc ope perpetrata: statim percutes habitatores uerbis illius in ore gladii: et delebis eam: omnia que in illa sunt usque ad pecora. **Q**uidquid etiam suppellectilis fuerit congregabis in medio platearum eius: et cum ipsa ciuitate succendes: ita ut uniuersa consumas domino deo tuo: et sit tumultus sempiternus. **N**on edificabitur amplius: et non adheret de illo anathemate quicquam: in manu tua: ut auertat dominus ab ira furoris sui et misereatur tui: multiplicetque te sicut iurauit patribus tuis quando audieris uocem domini dei tui: custodies omnia precepta eius que ego precipio tibi hodie: ut facias quod placitum est in conspectu domini dei tui.

CA. XIII.

Filii estote domini dei vestri. **N**on uiscidietis nec facietis caluicium super mortuum: quoniam populus sanctus es domino deo tuo: et te elegit ut sis ei in populum peculiarem de cunctis gentibus que sunt super terram. **N**e comedatis que imunda sunt: hoc est ani-

mal quod comedere debetis: bouem et ouem et capream ceruum et capream: bubalum tragelaphum pigargum origen camelopardulum. **O**mne animal quod in duas prescindit ungulam et ruminat comedetis: de his autem que ruminat et ungulam non findunt hec comedere non debetis: camelum leporem ciro grillum. **Q**uia ruminat et non diuidit ungulam: munda erunt uobis. **H**is que non diuidit ungulam et non ruminat: immunda erit Carnibus earum non uescemini: et cadauera non tangetis. **H**ec comedetis ex omnibus que morantur in aquis. **Q**ue habent pennulas et squamas comedite: que absque pennulis et squamis sunt ne comedetis quia immunda sunt. **O**mnes aues mundas comedite. **I**mmundas ne comedatis: aquilam scilicet et gryphem et alietum ixon et vulturem ac miluum iuxta genus suum et omne coruini generis: et strutionem ac noctuam et larum atque accipitrem iuxta genus suum: herodiu ac cignum et ibim ac mergulum porphirionem et medicoracez onocrotalum et caradriu singula in genere suo: upupa que et resprilionem et omne quod reptat et pennulas habet immundum erit et non comedetur. **O**mne quod mundum est comedite. **Q**uidquid autem morticinum est: ne uescamini ex eo peregrino qui intra portas tuas est dabit ut comedat aut uende ei quia tu populus sanctus domini dei tui es. **N**on coques edum in lacte matris sue. **D**ecimam partem sepabis de cunctis fructibus tuis qui nascuntur in terra per annos singulos: et comedes in conspectu domini dei tui in loco quem elegerit ut in eo nome illius inuocet: decimam frumenti tui et uini et olei: et primogenita de armentis et ouibus tuis ut discas timere dominum deum tuum omni tempore. **C**um autem longior fuerit uia: et locus quem elegerit dominus deus tuus: tibi que benedixerit: nec poteris ad eum hec cuncta portare: uendes omnia et in pecuniam rediges: portabis que manu tua et perficeris ad locum quem elegerit dominus deus tuus: et emes ex eadem pecunia quidquid tibi placuerit sive ex armentis sive ex ouibus. **U**inum que et ficeram et omne quod desiderat anima tua: et comedes coram domino deo tuo: et epulaberis tu et domus tua et leuita qui intra portas tuas est. **C**auere ne derelinquas eum: quia non habet aliam partem in possessione tua. **A**nno tercio sepabis aliam

decimā ex omnibus que nascunt tibi eo tpe ⁊
repones intra ianuas tuas: venietq; leuitus
qui aliam nō habet ptem nec possessionem
tecū et peregrinus ac pupillus et vidua qui
intra portas tuas sūt et comedent: ⁊ satu-
rabunt: vt bñdicat tibi domin⁹ deus tu⁹ in
cūctis oprib⁹ manuū tuaz que feceris

CA. .XV

Septimo anno facies remissionē q̄
hoc ordine celebrabitur. Cui debet
aliqd ab amico vel primo ac fratri suo re-
petere non poterit: quia ann⁹ remissionis ē
domini. **A** peregrino et aduena exiges: ciuē ⁊
ppinquū repetendi non habes potestate. Et
omio indigens ⁊ mendicus nō erit in te: vt
bñdicat tibi dñs deus tuus in terra quā
traditur⁹ est tibi in possessionē: si tamē audi-
eris vocem dñi dei tui: ⁊ custodieris vniuer-
sa que iussit: et q̄ ego hodie p̄cipio tibi: bñ-
dicet tibi vt pollicit⁹ est. **F**enerabis genti-
bus multis: et ipse a nullo accipies mutuū.
Dominaberis nationib⁹ plurimis: et tui ne-
mo dñabit. **S**i vn⁹ de fratrib⁹ tuis qui mo-
rant intra portas ciuitatis tue in terra quā
domin⁹ deus tuus datur⁹ est tibi: ad paup-
tatem deuenit: nō obdūabis cor tuū: nec
cōtrahes manū sed aperies eā paupi: et da-
bis mutuū quo eū indigere p̄spexeris. **C**as-
ue ne forte subrepat tibi impia cogitatio
et dicas in corde tuo appropinq̄ septimus
ann⁹ remissionis: et avertas oculos a paupe-
re fratre tuo: nolens ei quod postulat mutu-
um cōmodare ne clamet cōtra te ad dñm
⁊ fiat tibi in peccatū: s; dabis ei. **N**ec ages
quippiam callide in eius necessitatib⁹ suble-
uandis: vt bñdicat tibi domin⁹ deus tu⁹ in
omni tempe et cūctis ad que manū miseris
Nō deerūt paupes in terra habitatiōis tue:
idcirco ego p̄cipio tibi: vt aperies manū
fratri tuo egeno ⁊ paupi: qui tecum versat
in terra. **C**um tibi venditus fuerit frat tu-
us hebre⁹ aut hebreā: et sex annis fūerit tibi:
in septimo anno dimittes eū liberū. **E**t
quē libertate donaueris nequaquā vacuū ab-
ire patieris sed dabis viaticū de gregib⁹:
et de area et torculari tuo quibus dñs deus
tu⁹ bñdixerit tibi. **M**emento q̄ et ipse ser-
uieris in terra egipti: et liberauerit te dñs
deus tu⁹: ⁊ idcirco ego nūc p̄cipio tibi. **S**i
autē dixerit nolo egredi eo q̄ diligat te et

domū tuam: et bñ sibi apud te esse sentiat:
assumes subulam et pforabis aurem ei⁹ in
ianua dom⁹ tue: et seruiet tibi vsq; in etnū.
Ancille q̄z similit facies. **N**ō auertes ab eis
oculos tuos: quādo dimiseris eos liberos:
quoniā iuxta mercedē mercenarij. p̄ sex an-
nos seruiuit tibi: vt bñdicat tibi dñs deus
tuus in cūctis opibus que agis. **D**e primo
gentis que nascunt in armētis et ouib⁹ tu-
is quāqd est sexus masculini sanctificabis
domino deo tuo. **N**ō operaberis in p̄moge-
nito bouis: et nō tōdebis p̄mogena ouū.
In aspectu dñi dei tui comedes ea p̄ annos
singulos in loco quē elegerit dominus tu ⁊
dom⁹ tua. **S**i autē habuerit maculā et vel
claudū fuerit vel cecū: aut in aliqua pte de-
forme vel debile non imolabit dño deo tuo:
sed in te portas vrbis tue comedas illud. **T**a-
mūdus q̄ mundus similit vscenē eis quasi
caprea et ceruo. **H**oc solū obseruabis vt sa-
guinem eoz non comedes: sed effundas in
terram quasi aquam

CA. .XVI

Serua mensē nouarū frugū et rez
in p̄mū tēporis vt facias phase do-
mino deo tuo: qm̄ in isto mēse eduxit te dñs
de⁹ tu⁹ de egipto nocte. **I**mmolabisq; pha-
se dño deo tuo de ouib⁹ et de bubus in loco
quē elegerit dñs deus tuus: vt habitet no-
men eius ibi. **N**on comedes in eo panem fer-
mentatū. **S**eptem dieb⁹ comedes absq; fer-
mento afflictiōis panē: qm̄ in pauore egres-
sus es de egipto: vt memineris diei egres-
sionis tue de egipto omnib⁹ dieb⁹ vite tue.
Non apparebit fermentatum in omnibus fmi-
nis tuis septem diebus: et non remanebit
de carnibus eius quod immolatū est vespere
in die p̄mo mane. **N**on poteris immolāe
phase in qualibet vrbū tuarū quas dñs de-
us tu⁹ datus est tibi: sed in loco quē elegerit
dñs deus tuus vt habitet nomē eius ibi.
Immolabis phase vespere ad solis occasum
quē egressus es de egipto: et cōs comedes in
loco quē elegerit dñs de⁹ tu⁹: mane q̄ sur-
gens vades in tabernacula tua. **S**ex die-
bus comedes azima: et in die septima quā col-
lecta est domini dei tui non facies op⁹. **S**ep-
tem ebdomadas numerāb tibi ab ea die quā
falcem in segetem miseris et celebrabis di-
em festum ebdomodarū domino deo tuo: ob

latiōem spontaneam man⁹ tue quā offeres iuxta bñdiciōem domi dei tui. et epulaberis corā dño deo tuo tu et filius tu⁹ et filia tua et seruus tu⁹ et ancilla tua et leuites qui ē inter portas tuas. et aduena ac pupill⁹ et vidua qui morantē vobiscū in loco quem elegerit dñs deus tu⁹ vt habitet nomē ei⁹ ibi: et recordaberis qm̄ seru⁹ fueris in egipto: custodiesq; ac facies que p̄cepta sūt. Solēnitatē q; tabnaculoꝝ celebraḅ p̄ septē dies qm̄ collegeris de area et torculari fruges tuas: et epulaberis in festiuitate tua tu et filius tu⁹ et filia et seru⁹ tuus et ancilla: leuites q; et aduena. et pupillus et vidua qui intra portas tuas sunt. Septē diebus dño deo tuo festa celebraḅ in loco quē elegerit dñs: bñdicetq; tibi domin⁹ deus tu⁹ i cū ctis frugib⁹ tuis et in omni ope manū tuarū: et in leticia. Trib⁹ vicibus p̄ annū apparebit om̄e masculinū tuū in conspectu domi dei tui in loco quē elegerit: in solemnitate azimozū. et in solemnitate ebdomadarū: et in solemnitate tabnaculoꝝ. Nō apparebit ante dñm vacu⁹: sed offeret vnusquisq; fm̄ quod habuerit iuxta bñdiciōem domi dei sui quā dederit ei. Iudices et magistros cōstitues in oibus portis tuis q̄s dñs deus tu⁹ dederit tibi p̄ singulas tribus tuas vt iudicēt populū iusto iudicio: nec in alteram ptem declinēt. Non accipies psonam nec munera: quia munera exccecant oculos sapiētum: et mutant verba iustozū. Iuste quod iustū ē seq̄ris: vt viuas et possideas terram quā dñs de⁹ tu⁹ dederit tibi. Nō plantabis lucū. et om̄em arbore iuxta altare dñi dei tui: nec facies tibi atq; ostiuas statuā: que odit dominus deus tuus.

CAPI. XVII.

Dn immolabis domino deo tuo bouem et ouem in quo est macula. aut quippiā vicij: quia abominatio est dño deo tuo. Cumq; reпти fuerint apud te in vnā portarū tuarū quas dñs deus tu⁹ dabit tibi vir aut mulier qui faciant malū in cōspectu dñi dei tui et trāsgrediantē pactū illius. vt vadant et seruiāt dijs alienis et adorēt eos solem et lunā et om̄em militiā celi que non p̄cepi et hoc tibi fuerit nūciatū: audiensq; inquisieris diligētē. et verū esse repereris. et abominatio facta est in israhel: educes viz.

ac mulierē qui rem sceleratissimā perpetrarunt ad portas ciuitatis tue. et lapidib⁹ obruent. In ore duoz aut triū testiū peribit q̄ interficiet. Nemo occidat: vno ostra se dicente testimoniū. Man⁹ testiū p̄ma interficiet eū: et man⁹ reliq; populi extrema mitteret: vt auferas malū de medio tui. Si difficile et ambigū apud te iudiciū esse p̄spexeris inter sanguinem et sanguinē: causam et causā. lepram et non leprā. et iudicium intra portas tuas videris verba variari: surge et ascende ad locū quē elegerit dñs deus tu⁹: veniesq; ad sacerdotē leuitici generis et ad iudicē qui fuerit illo tpe: queresq; ab eis. qui iudicabūt tibi iudicij veritatē et facies quecūq; dixerint qui p̄sunt loco quē elegerit dñs et docuerint te iuxta leges eius: seq̄risq; sentētiā eoz: nec declinabis ad dextram neq; ad sinistrā. Qui aut supbierit nolens obedire sacerdotis impio qui eo tempore ministrat dño deo tuo: ex decreto iudicis morietur homo ille. et auferes malū de israhel: cūctusq; populus audiēs timebit vt nullus deinceps intumescat supbia. Cū ingressus fueris terram quā dñs deus tu⁹ dabit tibi et possederis eam habitauerisq; in illa et dixeris ostiuā sup me regem sic hnt om̄es p̄ circuitum natiōes: eū ostiuas quē dñs de⁹ tuus elegerit de numero fratru tuoz. Nō poteris alteri⁹ gentis hominē regem facere: qui nō sit frat tuus. Cūq; fuerit ostitue⁹. nō multiplicabit sibi equos neq; reducet populū in egiptū eq̄tat⁹ numero subleuat⁹: p̄sertim cū dñs p̄ceperit vobis vt nequaquā amplius p̄ eandem viam reuerti. Non habebit vxores plurimas que alliciāt animus eius: neq; argenti et auri immensa pondera. Postq; aut sederit in solio regni sui describet sibi deuteronomiū legis hui⁹ in volumine. accipiet exemplar a sacerdotibus leuitice trib⁹ et habebit secum: legetq; illud om̄ib⁹ diebus vite sue vt discat timere dominū deum suū et custodire verba et ceremonias ei⁹ que in lege p̄cepta sunt. Nec eleuet cor ei⁹ in supbiam sup fratres suos: neq; declinet i ptem dextram vel sinistrā: vt lōgo tpe regnet ipse et filius eius super israhel.

CA. XVIII.

Dn habebunt sacerdotes et leuite et omnes qui de eadem tribu sunt

partē et hereditatē cū reliquo israhel quā sacrificia dñi et oblatiōes eius comedent. Et nichil aliud accipiet de possessiōe fratrum suorū. Dominus enim ipse est hereditas eorum: sic locutus est illis. Hoc erit iudiciū sacerdotū a populo et ab his qui offerunt victias: siue ouem siue bouem imolauerit dabunt sacerdoti armū ac venterculū: primitias frumenti vini et olei et lanarū partem ex ouium tonsiōe. **Item** enim elegit dominus deus tuus de cunctis tribubus tuis: ut stet et ministret nomini dñi dei tui ipse et filij eius in sempiternū. Si exierit leuites ex vna vrbium tuarū ex omni israhel in qua habitat et voluerit venire desiderans locū quē eligerit dñs: ministrabit in nomine dñi dei sui sic omnes fratres eius leuite qui stabunt eo tempore coram domino. **Partē** ciborum eandem accipiet quā et ceteri: excepto eo quod in vrbis sua ex patina ei successione debet. **Quando** ingressus fueris terram quā dñs deus tuus dabit tibi caue ne imitari velis abominaciones illarū gentium: nec inueniatur in te qui iuret filium suū aut filiam suā ducens per ignem aut qui arolos sciscitet aut obseruet somnia atque auguria: ne sit maleficus ne incantator: ne phitōes cōsulat nec diuinos: et querat a mortuis veritatem. **Omnia** enim hec abominat dñs: et propter istiusmodi scelera delebit eos in introitu tuo. **Perfectus** eris et absque macula: cū domino deo tuo. **Hætes** iste quare possidebis terram augures et diuinos audiūt: tu autem a domino deo tuo aliter institutus es. **Prophetā** de gente tua et de fratribus tuis sic me suscitabit tibi dñs deus tuus: ipsum audies ut petisti a dño deo tuo in ore quando cōcio congregata est atque dixisti. **Ultra** non audiam vocem dñi dei mei: et igne hūc maximū amplius non videbo ne moriar. **Et** ait dñs michi. **Bene** omnia sunt locuti. **Prophetā** suscitabo eis de medio fratrum suorū similem tui: et ponā verba mea in ore eius: loqueturque ad eos omnia que precepero illi. **Qui** autem verba eius que loquetur in nomine meo audire noluerit: ego ultor existā. **Propheta** autem qui arrogātia deprauatus voluerit loqui in nomine meo que ego non precepi illi ut diceret: aut ex nomine alienorum deorum: interficiet. **Quod** si tacita cogitatio responderis: quomodo possis intelligere verbum quod dñs non est locutus: hoc habebis signum. **Quod**

in nomine domini propheta ille predixerit et non euenierit: hoc dñs non est locutus: sed pro timore animi sui propheta offinxit et idcirco non timebis eum. **CAPITULUM XIX.**

Um dispenderit dñs deus tuus gentes quarum tibi traditur est terra: et possederis eam habitauerisque in vrbibus eius et in edibus: tres ciuitates separabis tibi in medio terre quā dñs deus tuus dabit tibi in possessiōem sternens diligenter viam: et in tres equalē partes totā terre tue primitiam diuides. ut habeat e vicino qui propter homicidiū profugus est quo possit euadere. **Hec** erit lex homicide fugientis: cuius vita seruanda est. **Qui** percusserit proximum suū nesciens: et qui heri et nudius tertius nullum contra eum odium habuisse comprobatur sed abisse simplicitē eum in siluam ad ligna cecidenda: et in succisione lignorum securis fugerit manu ferrug lapsum de manubrio amici eius percusserit et occiderit: hic ad vnam supradictarū vrbium fugiet et viuet: ne forsitan proximus eius cui effusus est sanguis dolore stimulat persequatur et apprehendat eum si longior via fuerit: et percussit animam eius qui non est reus mortis: quia nullum contra eum qui occisus est odium habuisse monstrat. **Idcirco** precipio tibi ut tres ciuitates equalis inter se spacij diuidas. **Cū** autem dilatauerit dñs deus tuus terminos tuos sic iurauit patribus tuis et dedit tibi cūctam terram quam eis pollicitus est: si tamē custodieris mandata eius et feceris que hodie precipio tibi ut diligas dominum deum tuum et ambules in vijs eius omni tempore: addes tibi tres alias ciuitates et supradictarū trium vrbium numerum duplicabis: ut non effundatur sanguis innoxius in medio terre quā dñs deus tuus dabit tibi possidendam. ne sis sanguis reus. **Si** quis autem odio huius proximi insidiatus fuerit vite eius surgensque percusserit illum et mortuus fuerit fugietque ad vnam de supradictis vrbibus: mittent seniores ciuitatis illius et arripient eum de loco effugij tradentque in manu proximi cuius sanguis effusus est: et morietur. **Non** miseraberis eius: et auferes noxiū sanguinem de israhel: ut bene sit tibi. **Non** assumes et transferes terminos proximi tui quos fixerunt patres in possessione tua: quā dñs deus tuus dabit tibi in terra quā acceperis possidendam. **Non** stabit te

stis vnus otra aliquē quidq̄ illud peccati
 et facinoris fuerit; sed in ore duozū aut tri-
 um testiū stabit om̄e verbū. **S**i steterit te-
 stis mēdax otra hominē accusans cū p̄uari-
 cationis; stabūt ambo quoz causa est ante
 dñm in ospectu sacerdotū et iudicū qui fue-
 rint in dieb; illis. **C**ūq; diligentissime per-
 scrutantes inuenerint falsū testē dixisse cō-
 tra fratrem suū mēdaciū; reddent ei sicut fra-
 tri suo facere cogitauit. et auferes malum
 de medio tui; vt audiētes ceteri timorē ha-
 beant et nequaq; talia audeāt facere. **N**on
 misereberis eius; sed animā p̄ ania. oculū p̄
 oculo. dentē p̄ dente. manū p̄ manu. pedem
 p̄ pede exiges. **CA. XX.**

Texieris ad bellum otra hostes tu-
 os. et videris equitat; et curre;. et
 maiorē q̄ tu hēas adūsarij exerci-
 t; multitudinē; nō timebis eos q̄a dñs de;
 tuus tecū est qui eduxit te de terra egypti
Appinquante aut iam p̄lio stabit sacerdos
 ante acie;. et sic loquet̄ ad populū. **A**udi isrl̄
 Vos hodie otra inimicos vestros pugnam
 cōmittitis; non p̄timeſcat cor v̄m. **N**olite
 metuē nolite cedere nec formidetis eos; q̄a
 dñs deus vester in medio vestri est; et p̄ vob;
 otra aduersarios dimicabit vt eruat vos d̄
 periculo. **D**uces q; p̄ singlas turmas audie-
 te exercitu p̄clamabūt. **Q**uis est homo qui
 edificauit domū nouā; et non dedicauit eā?
Vadat et reuertatur in domū suam; ne for-
 te moriat̄ in bello et alius dedicet eā. quis ē
 homo qui pl̄tauit vineā; et nec dū fecit eā
 esse om̄ne de qua v̄sci om̄ibus liceat. **V**a-
 dat et reuertat̄ in domū suā; ne forte moria-
 tur in bello et ali; homo eius fungat̄ officio
Quis est homo qui despondit vxorem et nō
 accepit eam. **V**adat et reuertat̄ in domū su-
 am; ne forte moriat̄ in bello et ali; homo ac-
 cipiat eam s̄dis dictis addent reliq; et loque-
 tur ad populū. **Q**uis est homo formidolo-
 sus et corde pauido. **V**adat et reuertat̄ i do-
 mum suā; ne pauere faciat corda fratru su-
 orum. sic ipse timore p̄territus est. **C**ūq; fi-
 fuerint duces exercit; et finem loquēdi fe-
 cerit; vnusquisq; suos ad bellum cuneos p̄-
 parabit. **S**i quando accesseris ad expugnan-
 dum ciuitatē; offeres ei p̄mū pacem. **S**i re-
 ceperit et aperuerit tibi portas; cunctus po-
 pulus qui in ea est saluabit̄. et seruiet tibi s̄

tributo. **S**i autē fedus inire noluerit et ce-
 perint otra te bellū oppugnabis eam. **C**ūq;
 tradiderit dñs deus illam in manu tua; pec-
 ties omne quod in ea generis masculini est
 in ore gladij absq; mulierib; et infantibus
 sumētis et ceteris que in ciuitate sūt. **O**m-
 nem p̄dam exercitui diuides; et comedes d̄
 spolijs hostiū tuoz que dñs deus tu; dedit
 tibi. **S**ic facies cūctis ciuitatib; que a te p̄-
 cul valde sunt; et nō sunt de his vrbib; q̄s i
 possessiōem acceptur; es. **D**e his autē ciui-
 tatib; que dabūtur tibi nullū omnino p̄mit-
 tes viuere sed interficies in ore gladij et he-
 um videlicet et amorreū et chananeū et p̄-
 rezeū et eueū et iebuseū sic p̄cepit tibi dñs
 deus tu; ne forte doceāt vos facere cūctas
 abomiationes quas ipi opati sūt dijs suis.
 et peccetis in dñm deum v̄m. **Q**uādo obse-
 deris ciuitatē multo tempe et munitionib;
 circūdederis vt expugnes eā; non succides
 arbores de quib; v̄sci potest; nec securibus
 p̄ circūitum debes vastare regiōem qm̄ li-
 gnū est et nō homo; nec potest bellantiū con-
 tra te augere numer;. **S**i qua autē ligna nō
 sunt pomifera sed agrestia et in ceteros ap-
 ta vsus; succide et extrue machinas donec
 capias ciuitatem que contra te dimicat.

CA. XXI.

Vando inuentū fuerit in terra quā
 dñs deus tu; datur; est tibi homis
 cadauer occisi. et ignorabit̄ cedis re;. egre-
 dientur maiores natu et iudices tui et me-
 tient̄ a loco cadaueris. singulaz p̄ circumi-
 tū spacia ciuitatū; et quā viciniorē ceteris
 esse p̄sperint seniores ciuitatis illius tol-
 lent vitulam de armēto que non traxit iu-
 gum. nec tr̄am scidit vomere. et ducent eā
 ad vallem asperam atq; saxosam que nūq;
 arata est nec sementē recepit; et cedent in
 ea ceruices vitule. **A**ccedentq; sacerdotes
 filij leui quos elegerit dñs deus tu; vt mini-
 strēt et b̄ndicāt in nomine eius. et ad verbū
 eoz omne negotiū pendet et quidq̄ mūdū
 vel immūdum est iudicēt; et venient maiores
 natu ciuitatis illius ad interfectū lauabūt
 q; man; suas sup vitulam que in valle p̄cu-
 sa est; et dicēt. **M**an; nostre non effuderūt
 sanguinē hūc; nec oculi viderūt. **P**ropici;
 esto populo tuo israhel quē redemisti domie;
 et nō reputes sanguinē innocentē in medio

in ore
 Testis stabit om̄e
 in manu

populi tui israel. Et auferet ab eis reat⁹ sanguinis: tu aut alien⁹ eris et ab innocen-
tis cruore qui fusus est cu feceris quod p^{re}-
cepit d^{omi}nus. Si egressus fueris ad pugnam
otra inimicos tuos et tradiderit eos domi-
nus deus tu⁹ in manu tua captiuosq; duxe-
ris: et videris in numero captiuorum mulie-
re pulcr am et adamaueris eam voluerisq;
habere vxorem: introduces eam in domum
tua. Queradet cesariem et circūcidet vn-
gues et deponet vestem in qua capta est: se-
densq; in domo tua flebit patre et matrem
sua vno mense. et postea intrabis ad eam.
dormiesq; cu illa: et erit vxor tua. Si aut po-
stea no sederit animo tuo. dimittes eam li-
bera: nec vendere poteris pecunia nec oppri-
mere p potentiam: quia humiliasti eam. Si
habuerit homo vxores duas vnam dilecta
et alteram odiosam genueritq; ex eis libe-
ros et fuerit fili⁹ odiose p^{ri}mogenit⁹ volue-
ritq; subam inter filios suos diuidere: no po-
terit filiū dilecte facere p^{ri}mogenitū et p^{re}-
ferre filio odiose: sed filiū odiose agnoscat p^{ri}-
mogenitū dabitq; ei de his q̄ habuerit cum
eta duplicia. **I**ste est em p^{ri}ncipiū liberorum
eius. et huic debent p^{ri}mogenita. Si genuerit
homo filiū otumacem et p^{re}erū qui no
audierit patris ac matris imperiū. et coler-
citus obedire otempserit apprehendent eū et
ducent eū ad seniores ciuitatis illius et ad
portā iudicij: dicentq; ad eos. **F**ilius noster
iste p^{re}teruus et otumax est: monita nostra
audire otenuit: otmessatiōibus vacat et lu-
xurie atq; conuiuijs: lapidib; eū obruet po-
pulus ciuitatis et moriet vt auferatis ma-
lum de medio vestri: et vniuersus israel au-
diens p^{ri}mescat. **Q**uādo peccauerit homo
q^{ui} morte plectendū est: et adiudicat⁹ mor-
ti appensus fuerit in patibulo: no p^{ri}māebit
cadauer eius in ligno. sed in eadem die sepe-
lietur: quia maledictus a deo est qui pendet
in ligno: et nequaq; otaminabis terrā tuā
quā d^{omi}nus deus tuus dederit tibi in possessiōe.

CAPI. XXII.

Quādo videbis bouē et ouem fratris
tui errantem et p^{re}teribis: sed redu-
ces fratri tuo. etiā si non est p^{ro}pinqu⁹ frater
tuus nec nosti eum. **D**uces in domū tuā:
et erūt apud te q̄d^{am} diu querat ea frater tu-
us et recipiat. **S**imilit⁹ facies de asino et de

vestimēto. et de omni re fratris tui. que peri-
erit si inueneris eam ne negligas quasi alie-
nam si videris asinū fratris tui. aut bouē ce-
cidisse in via: non despicias sed subleuab^{is} cū
eo. **N**on induet mulier veste virili: nec vir
vte⁹ veste feminea. **A**bomiabilis em apud
deū est qui facit hoc. **S**i ambulās p^{er} viam.
in arboze vel in terra nidū auis inueneris et
matre pullis vel ouis desup incubātem. no
tenebis eam cū filijs sed abire patieris ca-
ptos tenens filios: vt bñ sit tibi et lōgo vi-
uas tempe. **C**ū edificaueris domū nouā fa-
cies murū tecti p^{er} circūitum ne effundat sā-
guis in domo tua: et sis reus labente alio. et
in p^{re}ceptis ruete. **N**on seres vineā tuam alte-
ro semine: ne et semētis quā seuisisti et que na-
scunt^{ur} ex vinea piter sanctificent. **N**on ara-
bis in boue siml et asino. **N**o indueris vesti-
mēto quod ex lana imoq; otextum est. **F**u-
niculos in fimbrijs facies p^{er} quatuor angu-
los pallij tui quo operiris. **S**i duxerit vir
vxorem et postea odio habuerit eam quasi
eritq; occasiōes quib; dimittat eam obici-
ens ei nomē pessimū. et dixerit vxorem hāc
accepi et ingressus ad eam no inueni virgi-
nem: tollent eam pater et mater ei⁹ et fe-
rent secū signa virginitatis ei⁹ ad seniores
vrbis qui in porta sūt. et dicet pat^{er}. **F**iliam
meā dedi huic vxorem: quā quia odit impo-
nit ei nomē pessimū vt dicat non inueni fili-
am tuā virginē: et ecce hec sūt signa virgi-
nitatis filie mee. **E**xpādent vestimēta corā
seniorib; ciuitatis: apprehendētq; seniores
vrbis illius virū et verberabūt illū. otemma-
tes insup centum siclis argenti quos dabit
patri puelle. quomā diffamauit nomē pessi-
mū sup virginē israel: habebitq; eam vxor
rem et no poterit eā dimittere omnib; dieb;
vite sue. **Q**uod si verū est quod obicit et no ē
in puella inuenta virginitas: eicient eā ex-
tra fores dom⁹ patris sui et lapidib; obru-
ent viri ciuitatis illius et moriet quomā fe-
cit nephas in israel vt fornicaret in domo
patris sui: et auferes malū de medio tui. **S**i
dormierit vir cū vxore alteri⁹ vterq; mori-
ent id est adulter et adultra: et auferes ma-
lum de israel. **S**i puellam v^{ir}ginem despon-
derit vir et inuenerit eam aliquis in ciuita-
te et ocubuerit cū ea: educes vtrūq; ad por-
tas ciuitatis illius et lapidib; obruent: pu-

ella quia nō clamauit cū esset in ciuitate: vir quia humiliauit vxorem pximi sui: et auferes malū de medio tui. Si autē in agro repererit vir puellā que desponsata est: et apprehendens ocubuerit cū ea ipse morietur solus: puella nichil patietur nec est rea mortis: quā si latro surgit cōtra fratrem suū et occidit animā eius ita et puella perpeffa est. Si la erat in agro: clamauit et nullus affuit qui liberaret eam. Si inuenerit puellā virginē que non habet sponsum apprehendens ocubuerit cū illa et res ad iudiciū uenerit: dabit quod dormiuit cū ea patri puelle centū quinquaginta siclos argenti: et habebit eam vxorē quā humiliauit illam. Non poterit dimittere eā cunctis diebus uite sue.

CAPITVLVM. .XXIII.

Dñs accipiet homo vxorem patris sui: nec reuelabit opimētum eius. Non intrabit eunuchus attritis vel amputatis testiculis et absciso wretro ecclesiā dñi. Non ingredietur māser hoc est de scorto natus in ecclesiā dñi usque ad decimā generatiōem. Ammonites et moabites etiam post decimā generatiōem nō intrabunt ecclesiā dñi in eternum: quia noluerūt uobis occurrere cum pane et aqua in uia quā egressi estis de egipto: et quia adduxerūt contra te balaam filiū beor de mesopotamia sirię ut male diceret tibi: et noluit dñs deus tuus audire balaam: uertitque maledictiōem eius in benedictiōem tuam eo quod diligeret te. Non facies cū eis pacē: nec queras eis bona cūctis diebus uite tue in sempiternū. Non abominaberis ydumeū quia frater tuus est: nec egiptiū quia aduena fuisti in terra eius. Qui nati fuerint ex eis scia generatiōe intrabūt in ecclesiā dñi. Quando egressus fueris aduersus hostes tuos in pugna: custodies te ab omni re mala. Si fuerit inter uos homo qui in nocturno sit pollutus somio egredietur extra castra: et non reuertetur priusquam ad uespam lauetur aqua: et post solis occasum regredietur in castra in tabernaculo extra castra ad quem egrediaris ad requisita nature: gerens paxillum in baltheo. Cūque sederis fodies per circuitus: et egestabumo operies quod reuelatus es. Dñs enim deus tuus ambulabat in medio castrorum ut eruat te et tradat tibi inimicos tuos: ut sint castra tua sancta et nichil in eis appareat fe-

ditatis: ne derelinquat te. Nō trades seruū dño suo qui ad te confugerit. Dabitabit tecum in loco qui ei placuerit: et in una uisum tuarum requiescet: ne tristites eum. Non erit meretrix de filiabus israel: nec scortator de filiis israel. Non offerres mercedem prestibuli: nec precium canis in domo dñi dei tui quidquid illud est quod uerimur quā abominatio est utrumque apud dñm deum tuum. Nō fenerabis fratri tuo ad usuram pecuniā nec fruges nec quālibet aliam rem: sed alieno. Fratri autem tuo absque usura: id quo indiget comodum: ut benedicat tibi dñs deus tuus in omni ope tuo in terra ad quam ingredieris possidendam. Cū uotum uueris dño deo tuo nō tardabis reddere quia requireret illud dñs deus tuus: et si moratus fueris reputabit tibi in peccatum. Si nolueris polliceri: absque peccato eris. Nō autem semel egressum est de libijs tuis obprobria et facias sic promissisti dño deo tuo: et pro uoluntate et ore locutus es. Ingressus uineam pximi tui comedere uitas quantum tibi placuerit: foras autem ne efferas tecum si intraueris segetem amici tui franges spicas et manu conteres: falce autem non metes.

CA. .XXIII.

Acciperit homo vxorē et habuerit eam et nō inuenerit gratiā aui oculorum eius propter aliquā feditatē: scribet libellum repudij et dabit in manu illius: et dimittet eam de domo sua. Cumque egressa alterum maritum duxerit et ille qui oderit eam dederit ei libellum repudij et dimiserit de domo sua vel certe mortuus fuerit: non poterit pro maritus recipere eam in vxorē quia polluta est et abominabilis facta est coram dño: nec peccare facias terram tuā quam dñs deus tuus tradiderit tibi possidendam. Cū acciperit homo nup vxorem non pcedet ad bellum nec ei quippiā necessitatis iniungetur publice: sed uacabit absque culpa domui sue: ut uino anno letetur vxore sua. Nō accipies loco pignoris inferiorem et superiorem molam: quia animam suam apposuit tibi. Si deprehensus fuerit homo sollicitans fratrem suum de filiis israel: et uendito eo acciperit precium interficiet: et auferes malū de medio tui. Obserua diligenter ne incurras plagam lepre: sed facies quecumque docuerint te sacerdotes leuitici generis iuxta id quod precepit eis: et imple sollicitate. Me-

mētote que fecerit dñs deus vester marie i
via cū eg redremi d egipto **Cū** repetes a p
rimo tuo rem aliquā quam debet tibi. nō in
gredieris domū eius vt pign⁹ auferas: sed
stab foris et ille tibi pferet qd habuerit. **Si**
autē paup est: non pnoctabit apd te pign⁹
sed statim reddas ei añ solis occasū: vt dor
mies in vestimēto suo bñdicat tibi: et habe
as iusticiam coram dño deo tuo. **Nō** nega
bis mercedem indigentis et paupis fratris
tui. siue aduene qui tecū morat in terra et
intra portas tuas est: sed eadez die reddas
ei p̄ciū laboris sui ante solis occasum. quia
paup est et ex eo sustentat animā suam: ne
clamet ostra te ad dñm et reputet tibi i pec
catū. **Non** occident patres p filijs nec filij p
patribus: sed vnusquisqz p peccato suo mori
etur. **Nō** puertes iudiciū aduene et pupilli:
nec auferes pignoris loco vidue vestimētū
Memento q serueris in egipto: et eruere
te dñs deus tu⁹ inde. **Idcirco** p̄cipio tibi vt
facias hanc rem. **Quāto** messueris segetes
in agro tuo. et oblit⁹ manipulū reliqueris:
nō reuertes vt tollas illū. s; aduenā et pupil
lū et viduā auferre patieris: vt bñdicat tibi
dñs deus tuus in omni ope manū tuaz. **Si**
fruges collegeris oliuaz: quid qd remanse
rit in arborib; nō reuertes vt colligas: s;
relinques aduene pupillo ac vidue. **Si** vin
demaueris vineā tuā. nō colliges remanē
tes racemos: sed cedent in vsus aduene pu
pilli ac vidue. **Memento** q et tu serueris i:
egypto: et idcirco p̄cipio tibi vt facias hanc
rem.

CA. XXV.

Si fuerit causa int̄ aliquos et inter
pellauerint iudices: quē iustum esse
p̄pexerit illi iusticie palmā dabūt:
quē impiū cōdemnabūt impietatis. **Si** māt
eū qui peccauit dignū viderint plagis: pro
sternent et coram se faciāt verberari. **Pro**
mensura peccati erit et plagarū mod⁹: ita
dūtaxat vt qdragenariū numerū nō exce
dant: ne fede laceratus añ oculos tuos ab
eat frat tu⁹. **Nō** ligab os bouis terētis in
area fruges tuas. **Quā** habitauerit fratres
similes vn⁹ ex eis absqz libis mortu⁹ fuerit:
vxor defūcti nō nubet alteri sed accipiet eā
frater eius et suscitabit semē fratris sui: et
p̄mogenitū ex ea filiū nomie illius appella
bit vt non deleat nomē ex israhel. **Si** autē

noluerit accipe vxores fratris sui que ex le
ge debetur. p̄get mulier ad portam ciuita
tis vt impellabit maides natu: dicetqz **Nō**
vult frater viri mei suscitare semē fratris
sui in israhel: nec me in iugiū sumere. **Et**
atimqz eū accersiri facient: et interrogabūt
Si responderit nolo eam vxorem accipere:
accedet mulier ad eū corā seniorib; et tol
let calciamentū de pede eius spuetqz i faciē
ei⁹ et dicet **Sic** fiet hōi q nō edificat domū
fratris sui. **Et** vocabit nomē illi⁹ i isrl dom⁹
discalciati. **Si** habuerint inter se iurgiū vi
ri duo et vn⁹ ostra alterū rixari cepit: vo
lensqz vxor alterius eruere virū suū de ma
nu fortioris. miseritqz manū et apphenderit
verenda eius: absces manū illi⁹. ne flecte
ris sup eā vlla misericordia. **Non** habebis i
sacculo diuersa pondera maius et minus: nec
erit in domo tua modius maior et minor.
Pond⁹ habebis iustū et verum: et modius
equalis et ver⁹ erit tibi: vt multo viuas tē
pore sup etram quā dñs deus tuus dederit ti
bi. **Abomiatur** em̄ dñs eū qui facit hec: et
adūsat omnē iniusticiā. **Memento** que fece
rit tibi amalech in via quāto egrediebaris
ex egipto: quomā occurrerit tibi et extre
mos agminis tui qui lassī residebant cecide
rit. quāto tu eras fame et labore ofectus: et
non timuerit deū. **Cū** ergo dñs deus tu⁹ de
derit tibi requiē. et subiecerit cūctas p cir
cūtum natiōes in terra quā tibi pollicitus
est: delebis nomē eius sub celo. **Caue** ne ob
liuiscaris **CAP. XXVI.**

Vnqz intraueris etram quā domin⁹
deus tuus tibi datur⁹ est possiden
dam et obtinueris eam. atqz habi
taueris in illa: tolles de cūctis frugib; tuis
p̄micias et pones in cartallo p̄gesqz ad lo
cū quem dñs deus tuus elegerit vt ibi iuo
cetur nomē eius: accedesqz ad sacerdotes q
fuerit in diebus illis et dices ad eum. **Pro**
fiteor hodie coram dño deo tuo: q ingress⁹
sum in etram p qua iurauit patrib; nostris
vt daret eam nobis. **Suscipiensqz** sacerdos
cartallū de manu tua ponat ante altare dñi
dei tui: et loqueris in opectu dñi dei tui. **Si**
r⁹ p̄sequerat patrem meū: qui descēdebat
in egiptū et ibi pegrinatus est in paucissi
mo numero: creuitqz in gentē magnā ac ro
bustā et infinite multitudinis. **Afflixerunt**

q̄ nos egiptij ⁊ p̄secuti sunt imponētes one
ra grauiſſima: et clamaui⁹ ad dñm deum
patrū noſtroꝝ qui exaudinē nos et reſpex
it humilitatē noſtrā et laborem atq; angu
ſtiam: et eduxit nos de egipto in manu for
ti et brachio extento in ingenti pauore in
ſignis atq; portentis: et introduxit ad locū
iſtum: et tradidit nobis terram lacte et mel
le manantē. Et idcirco nūc offero p̄micias
frugū terre: quā dñs de⁹ dedit michi. Et di
mittes eas in oſpectu dñi dei tui: et adorato
domio deo tuo epulaberis in omnib; bonis
que dñs deus tuus dederit tibi ⁊ domui tue:
tū et leuites et aduena qui tecū eſt. Quan
do opleueris decimā cūctarū frugū tuarum
anno decimaz tercio: dabis leuite et adue
ne et pupillo ⁊ vidue vt comedāt intra por
tas tuas et ſaturent: loqueriſq; i oſpectu do
mini dei tui. Attuli quod ſanctificatū eſt d
domo mea et dedi illud leuite et aduene et
pupillo ac vidue ſic iuſſiſti michi. Non p̄e
riui mandata tua: nec ſū oblitus impij. Nō
comedi ex eis in luctu meo: nec ſepaui ea in
qualibet imundicia: nec expendi ex his q̄d
q̄ in re funebri. Obediui voci dñi dei mei:
et feci omnia ſic p̄cepisti michi. Reſpice de
ſanctuario tuo et de excelſo celoꝝ habita
culo: et bñdic populo tuo iſrael: ⁊ t̄re quā
dediſti nobis ſic iuraſti patrib; noſtris: t̄re
lacte et melle mananti. Hodie dñs deus tu
us p̄cepit tibi vt facias mandata hec atq;
iudicia: vt cuſtodias et ipteas ex toto cor
de tuo et ex tota aia tua. Dominum elegi
ſti hodie vt ſit tibi deus et ambules in vijs
eius: vt cuſtodias cerimoniaſ illi⁹ et man
data atq; iudicia et obediſ ei⁹ impio. En
dñs elegit te hodie vt ſis ei populus peculia
riſ ſic locutus eſt tibi et cuſtodias omnia p̄
cepta illius: et faciet te excelſiorem cūctis
gentib; quas creauit in laudem et nomē et
gloriam ſuā: vt ſis populus ſanct⁹ dñi dei tui
ſicut locutus eſt. CA. XXVII.

Recepit autē moyſes et ſeniores po
pulo iſrael dicētes Cuſtodite om
ne mandatū quod p̄cipio vobis ho
die. Cūq; tranſieritis iordanē in terrā quā
dñs deus tuus dabit tibi: eriges ingentes
lapides et calce leuigabis eos vt poſſis in
eis ſcribere oia verba legis huius iordanē
tranſmiſſo: vt introeas terram quā dominus

deus tu⁹ dabit tibi: terram lacte et melle ma
nantem ſic iurauit patrib; tuis. Quādo er
go tranſieritis iordanē erigite lapides q̄s
ego hodie p̄cipio vobis in monte behal: ⁊ le
uigabis eos calce: et edificabis ibi altare
dño deo tuo de lapidib; quos ferrū non te
tigit: ⁊ de ſaxis inſormib; et impolitib;: ⁊ of
feres ſup eo olocauſta dño deo tuo et imo
labis hoſtias pacificas: comedetq; ibi ⁊ epu
laberis coram dño deo tuo. Et ſcribes ſup la
pides oia verba legis hui⁹ plane et lucide.
Dixerūtq; moyſes ⁊ ſacerdotes leuitici ge
neris ad omē iſrahelē. Attēde et audi iſrl
Hodie factus es populus dñi dei tui. Audi
es vocem eius et facies mādaſa atq; iuſtici
as quas ego p̄cipio tibi. Precepitq; moy
ſes populo tuo in die illo dicens. Hij ſtabūt
ad bñdicendū dño ſup montem garizim ior
dane tranſmiſſo: ſymeon leui iudas yſachar
ioſeph et beniamin. Et e regiōe iſti ſtabūt
ad maledictiōem in mōte behal: ruben gad
et aſer zabulon dan et neptalim. Et p̄nūci
abunt leuite: dicentq; ad omnes viros iſra
hel excelsa voce. Maledictus homo q̄ facit
ſculptile et oſtatile abominationem dñi: op⁹
manuū artificū: ponetq; illud in abſcōdito.
Et reſpondebit omis populus: et dicet amē
Maledict⁹ q̄ nō honozat patrem ſuū et ma
trem. Et dicet omis populus amen. Male
dict⁹ q̄ tranſferet t̄mimos p̄ximi ſui. Et di
cet ois populus amē. Maledictus qui erra
re facit cecū i itinē. Et dicet ois p̄plus amē
Maledictus qui puerit iudiciū aduene pu
pilli et vidue. Et dicet ois populus amen.
Maledict⁹ qui dormit cū vxore patris ſui:
⁊ reuelat opimentū lectuli ei⁹. Et dicet om
nis populus amē. Maledict⁹ dormit cū om
ni iumento et dicet ois populus amē. Male
dictus qui dormit cū ſozore ſua filia patris
vel matris ſue. Et dicet ois populus amen.
Maledictus q̄ dormit cū ſocru ſua. Et dicet
ois populus amē. Maledictus q̄ clam p̄cuſ
ſerit p̄ximū ſuū. Et dicet ois popul⁹ amen.
Maledictus qui accipit munera: vt p̄cū
at animā ſanguinis innocētis. Et dicet om
nis populus amē. Maledict⁹ q̄ nō p̄manet
in ſermonib; legis hui⁹: nec eos ope p̄ficiet.
Et dicet ois p̄plus amen. CA. XXVIII.

T aut audieris voces dñi dei tui vt
facias atq; cuſtodias oia maudas

ta eius que ego precipio tibi hodie: faciet te dñs deus tuus excelsozem cunctis gentibus que versant in terra. Venietq; sup te vniuersa bñdictiões iste et apprehendent te: si tamē pcepta eius audieris. **Benedict⁹** tu in ciuitate: et bñdictus in agro. **Benedict⁹** fructus ventris tui et fructus terre tue: fructusq; iumentoz tuoz greges armetoz tuoz et caule ouiu tuarum. **Benedicta** horrea tua: et bñdicte reliquie tue. **Benedict⁹** eris ingrediens et regrediens. **Dabit** dñs inimicos tuos qui osurgēt aduersū te corruētēs ī oꝑedū tuo. **Per** viam vnā veniet cōtra te: et p septē fugiet a facie tua. **Emit** tet domin⁹ bñdictiōem sup cellaria tua et sup oia opa mānuū tuaz: benedicetq; tibi in terra quā acceperis. **Suscitabit** te dñs sibi in populū sanctū sicut iurauit tibi: si custodieris mādata dñi dei tui et ambulaueris in vijs eius. **Videbūtq;** omnes terrarū populi q; nomē dñi inuocatū sit sup te: et timebunt te. **Abundare** te faciet domin⁹ omib; bonis: fructu vteri tui et fructu iumentoz tuoz fructu terre tue quā iurauit domin⁹ patrib; tuis vt daret tibi. **Aperiet** dñs thesaurū suū optimū celū: vt tribuat pluuias terre tue in tempe suo. **Benedicetq;** cūctis opibus manuū tuarū: et fenerabis gentib; multis et ipse a nullo fen⁹ accipies. **Cōstituet** te dñs de⁹ tu⁹ ī caput et nō in caudā: et eris semp sup et non subter: si tamē audieris mādata dñi dei tui que ego precipio tibi hodie et custodieris et feceris: ac nō declinaueris ab eis nec ad dextrā nec ad sinistram: nec secut⁹ fueris deos alienos neq; colueris eos. **Nō** si audire nolueris vocē domini dei tui vt custodias et facias oia mādata eius et cerimonias quas ego precipio tibi hodie: venient sup te omnes maledictiones iste et apprehendent te. **Maledict⁹** eris in ciuitate: maledict⁹ in agro. **Maledictū** horreum tuū: et maledicte reliquie tue. **Maledict⁹** fructus ventris tui et fruct⁹ tē tue: armēta boum tuoz et greges ouiu tuarū. **Maledict⁹** eris ingrediens et maledictus egrediēs. **Mittet** dñs sup te famē et esuriam et increpatiōem in oia opa tua que tu facies: donec cōterat te et pdat velocitē pē admuentōes tuas pessimas ī quib; reliqisti me. **Adiugat** tibi dñs pestilentia: donec cō-

sumat te de terra ad quā ingredieris possidendā. **Percutiet** te dñs egestate et febrī et frigore et ardore et estu et aere corrup⁹ to ac rubigine: et psequatur donec pereas. **Sit** celū quod sup te est enēū: et terra quā calcas ferrea. **Det** dñs imbrem tē tue puluerē: et de celo descendet sup te cinis donec cōterāis. **Tradz** te dñs corruētē añ hostes tuos: et p vnā viam egrediaris extra eos: et p septem fugias: et dispгарis p omnia regna terre. **Sitq;** cadauer tuū in escam cūctis volatilib; celi et bestijs tē: et nō sit q; abigat. **Percutiat** te dñs vlcere egypti: et parte corpis p quā strecora digerūtur: scabie q; et prurigine: ita vt curari nequeas. **Percutiat** te dñs amētia et cecitate ac furore mentis: et palpes in meridie sic palpare solet cec⁹ in tenebris: et non dirigas vias tuas. **Omniq;** tempe calūniam sustineas: et opprimaris violentia nec habeas qui liberet te. **Vxorē** accipias et ali⁹ dormiet cū ea. **Domū** edifices et nō habites in ea. **Plantas** vineā: et nō vindemias eam. **Bos** tuus imoletur corā te: et nō comedas ex eo. **Asinus** tu⁹ rapiat in oꝑedū tuo: et nō reddat tibi. **Dues** tue dent inimicis tuis: et non sit qui te adiuuet. **Filij** tui et filie tue tradent altēi p̄p̄videntib; oculis tuis et deficientib; ad oꝑedū eoz tota die: et nō sit fortitudo ī manu tua. **Fruct⁹** tē tue et oēs labores tuos comedat populus quē ignoras: et sis sēper calūniam sustinens: et oppressus cūctis dieb; et stupens ad tērorem eoz que videbunt oculi tui. **Percutiat** te dñs vlcere p̄simo in genib; et in suris: sanariq; nō possis a plāta pedis vsq; ad verticē tuū. **Ducetq;** te dñs et regem tuū quē ostitues sup te ī gentem quā ignoras tu et patres tui: et seruiēs ibi dijs alienis ligno et lapidi: et eris p̄ditus in puerbiū ac fabulaz oibus populis ad quos te introduxerit dñs. **Bementē** mī tam iacies in terrā et modicū congregab; quia locuste deuorabūt oia. **Vmeā** plantab; et fodies et vinū non bites nec colliges ex ea quippiā: quoniā vastabit vermibus. **Oliuas** habe bis in omnibus tēminis tuis et non vngeris oleo: quia defluent et deperibūt. **Filios** generab; et filias et nō frueris eis: quoniā ducent in captiuitatez. **Dñes** arbores tuas et fruges terre tue rubigo cōsumet.

di
Benedict⁹ in ciuitate
agro
fructus

cadant est volat
Et

poter
vntia
Celi totū
fructus

maledictis

Quia non fecisti precepta dei

Aduena qui tecū versat in terra ascendet sup te eritq; sublimior; tu autē descendes et eris infēior. **T**pe fenēabit tibi; et tu nō fenēabis ei. **I**pse erit in caput; et tu eris in caudam. **E**t venient sup te oēs maledictiones iste. et psequētes apprehēdēt te donec intereas; quia non audisti voces dñi dei tui; nec seruasti mandata eius et cerimonias quas pcepit tibi. **E**t erūt in te signa atq; pdigia et in semie tuo vsq; in sempiternū; eo q; seruiēris dño deo tuo in gaudio cordisq; leticia ppter rerū omnīū abundantiam. **S**eruiēs inimico tuo quē imittet tibi dñs in fame et siti et nuditate et omni penuria; et ponet iugū ferreum sup ceruicē tuam donec te oterat. **A**dducet dñs sup te gentē de longinquo et de extremis terre finib; in similitudinē aquile volantis cū impetu cuius linguā intelligere non possis; gentē pacissimā que nō deferat semine nec misereat puulū et deuoret fructū iumentozū tuoz; ac fruges terre tue. donec intereas; et nō relinq; tibi triticū vinū et oleū armēta boum et greges ouīū donec te dispendat et conterat i cū dñs vrbib; tuis; et destruant mūrī tui firmi atq; sublimes; in quib; habebas fiduciā in omni terra tua. **O**bsideris intra portas tuas in omni t̄ra tua quā dabit tibi dñs deus tuus; et comedes fructū vteri tui et carnes filioz tuoz et filiarū tuarum quas dedit tibi dñs deus tuus; in angustia et vastitate qua opprimet te hostis tuus. **H**omo delicatus in te et luxuriosus valde iuidebit fratri suo et vxori que cubat in sinu suo ne det eis de carnib; filioz suoz quas comedit; eo q; nichil aliud habet in obsidiōe. et penuria qua vastauerint te inimici tui intra oēs portas tuas. **T**enera mulier et delicata quā sup terrā ingredi nō valebat nec pedis vestigiū figere ppter molliciē et teneritatem nimīā; iuidebit viro suo qui cubat in sinu eius sup filij et filie carnib; et illuue secundarū que egrediunt de medio feminū eius; et sup liberis qui eadem hora nati sunt. **C**omedent em̄ eos clam ppter rerū omnīū penuriā; obsidiōe et vastitate qua opprimet te inimicus tuus intra portas tuas. **N**isi custodieris et feceris oia verba legis huius que pscripta sunt in hoc volumine. et timueris nomen eius; gloriosū et terribile hoc est dñm de

um tuū; auget dñs plagas tuas et plagas semis tui plagas magnas et pseuerantes infirmitates pessimas et ppetuas; et oūtet in te oēs afflictiones egipti quas timuisti et adherēbūt tibi. **I**nsup et vniūsas languores et plagas quā nō sunt scripte in volumine legis huius inducet dñs sup te; donec te oteat. **E**t remanebitis pauci numero qui p̄us eratis sic astra celi p̄ multitudinē; quā non audisti vocem dñi dei tui. **E**t sic ante letatus est dominus sup vos; bene vobis faciens vsq; multiplicās; sic letabit dispensans vos atq; subūgens; vt auferamini de t̄ra ad quam egredi eris possidendā. **D**ispget te dñs in omnes populos a sumitate terre vsq; ad t̄minos eius; et seruiēs ibi dijs alienis quos et tu ignoras et patres tui lignis et lapidib;. **I**n gentib; illis quā non quiesces; neq; erit requies vestigio pedis tui. **D**abit enim tibi dñs ibi cor pauidū et deficientes oculos. et animā cōsumtam merore; et erit vita tua quasi p̄dens ante te. **T**imebis nocte et die; et nō credes vite tue. **M**anedices quis michi det vesp̄rū; et vesp̄re quis michi det mane; ppter cordis tui formidē qua terreberis et ppter ea que tuis videbis oculis. **R**educet te dominus classico in egiptū p̄ viam de qua dixit tibi vt eā amplius non videres. **I**bi vendēris inimicis tuis in seruos et ancillas et nō erit qui emat. **C**API. XXIX.

Ec sunt verba federis quod pcepit dñs moyse vt feriret cū filiis isrl̄ in terra moab; p̄ter illud fedus quod eū eis pepigit in oreb;. **V**ocauitq; moyses om̄em israhel; et dixit ad eos. **V**os vidistis vniūersa que fecit dñs coram vobis in t̄ra egipti pharaoni et omnib; seruis eius vniūersaq; terre illius; temptationes magnas quas viderūt oculi tui; signa ista portet atq; ingentia; et nō dedit vobis dñs cor intelligens et oculos videntes; et aures quā possint audire vsq; in p̄ntem diem. **A**dduxit vos quā dragmata annis per desertum; nou sunt attrita vestimenta vestra nec calciamenta pedum vestrorum vetustate cōsumpta sūt. **P**anem comedistis vinū et ficeram nō bibistis vt sciretis quia ipse est dñs deus vester. **E**t venistis ad hūc locum; egressusq; ē seon rex eseton et og rex basan occurrētes nob; ad pugnā. et percussim; eos et tulim; terram

eorum: ac tradidimus possidendam ruben et gad
 et dimidie tribui manasse. Custodire ergo
 verba pacti huius et implere ea: ut intelliga-
 tis uniuersa que facitis. Vos statis hodie cum
 dei coram domino deo vestro: principes vestri et
 tribus ac maiores natu atque doctores omnis
 populus israel liberi et uxores vestre et adue-
 ne qui tecum morantur in castris exceptis ligno-
 rum cesoribus: et his qui comportant aquas:
 ut transeas in federe domini dei tui. et in iure-
 iurando quod hodie dominus deus tuus percussit tecum:
 ut suscitaret te sibi in populum et ipse sit dominus de-
 us tuus sicut locutus est tibi. et sic iurauit pa-
 tribus tuis abraham ysaac et iacob. Nec uobis
 solis ego hoc fedus feci et hec iuramenta
 confirmo: sed etiam presentibus et absentibus.
Vos enim nostis quomodo habitauerimus in ter-
 ra egypti: et quomodo transferimus per medium
 nationum: quas transeuntes uidistis abomi-
 nationes et sordes id est ydole eorum lignum et
 lapidem argentum et aurum que colebant. Ne
 forte sit inter uos uir uel mulier famula a-
 tribus cuius cor auersum est hodie a domino deo ve-
 stro ut vadat et seruiat dijs illarum gen-
 tium: et sit inter uos radix germinans fel et
 amaritudinem. Cumque audierit uerba iuramen-
 ti huius benedicat sibi in corde suo dicens pax
 erit michi et ambulabo in puritate cordis
 mei: et assumat ebria sitiens et dominus non igno-
 scat ei: sed tunc quod maxime furor eius fumet et
 zelus contra hominem illum. et sedeat super eum omnia
 maledicta que scripta sunt in hoc uolumine:
 et deleat dominus nomen eius sub celo et consumat
 eum in perditione ex omnibus tribubus israel: iux-
 ta maledictiones que in libro legis huius ac
 federis continentur. Dicitque sequens genera-
 tio et filij qui nascentur deinceps. et peregrini
 qui de longe uenerunt uidentes plagas ter-
 ra illius et infirmitates quibus eam afflixerit
 dominus sulphure et solis ardore comburens ita
 ut ultra non seruet nec uirens quippias ger-
 minet in exemplum subuersionis sodomie et go-
 morre adame et seboim quas subuertit do-
 minus in ira et in furore suo et dicent omnes
 gentes. Quare sic fecit dominus terre huic? Que
 est hec ira furoris eius immensa? Et respon-
 debunt. Quia dereliquerunt pactum domini quod
 pepigit cum patribus eorum quando eduxit eos
 de terra egypti et seruiuerunt dijs alienis. et
 adorauerunt eos quos nesciebant et quibus non

fuerunt attributi: idcirco iratus est furor domini
 contra terram istam ut induceret super eam omnia
 maledicta que in hoc uolumine scripta sunt:
 et eiecit eos de terra sua in ira et in furore
 et in indignatione maxima. peccatoque in terram
 alienam sicut hodie probatur. Abscondit a-
 a domino deo nostro que manifesta sunt nobis et
 filiis nostris usque in sempiternum: ut faciamus
 uniuersa legis huius. **CA. XXX.**

Um ergo uenerint super te omnes ser-
 mones istius benedictionis siue maledictionis
 quam proposui in conspectu tuo. et du-
 ctus penitentie cordis tui in uniuersis gen-
 tibus in quas disperserit te dominus deus tuus et re-
 uersus fueris ad eum et obedieris eius impijs
 sic ego hodie precipio tibi cum filiis tuis in to-
 to corde tuo et in tota anima tua: reducet te
 dominus deus tuus de captiuitate tua ac misere-
 bitur tui: et rursum congregabit te de cunctis
 populis in quos te ante dispersit. Si ad cardi-
 nes celi fueris dissipatus inde te retrahet do-
 minus deus tuus: et assumet atque introducet
 in terram quam possederunt patres tui et ob-
 timebis eam: et benedicens tibi maioris nu-
 meri te esse faciet quam fuerunt patres tui. Cir-
 cumcidet dominus deus tuus cor tuum et cor seminis
 tui: ut diligas dominum deum tuum ex toto corde
 tuo et in tota anima tua: ut possis uiuere. Om-
 nes autem maledictiones has uertet super inimicos
 tuos: et eos qui oderunt te et persequuntur
 tu autem reuerteris et audies uoces domini dei
 tui faciesque uniuersa mandata que ego precipio
 tibi hodie: et abudare te faciet dominus deus tuus
 in cunctis opibus manuum tuarum in sobo-
 le ueteri tui et in fructu iumentorum tuorum in
 ubertate terre tue et in rerum omnium largitate
Reuertetur enim dominus ut gaudeat super te in omni-
 bus bonis sic gauisus est in patribus tuis: si
 tamen audieris uocem domini dei tui et custodi-
 eris precepta eius et ceremonias que in hac
 lege descripta sunt. et reuertens ad dominum de-
 um tuum in toto corde tuo et in tota anima tua
Mandatū hoc quod ego precipio tibi hodie
 non super te est nec pedem positum nec in celo fi-
 tum ut possis dicere quis nostrum ualet ad
 celum ascendere ut deferat illud ad nos ut au-
 diamus atque ope compleamus: neque trans
 mare positum ut causeris et dicas quis e nobis
 poterit mare transfretare et illud usque ad
 nos deferre ut possim audire et facere quod

preceptum est: sed iuxta te est sermo valde in ore tuo et in corde tuo ut facias illud. **C**onsidera quod hodie proposuerunt in conspectu tuo vitam et bonum et contrarium mortem et malum: ut diligas dominum deum tuum et ambules in vijs eius et custodias mandata illius et ceremonias atque iudicia et viuas: atque multiplicet te benedictioque tibi in terra ad quam ingredieris possidendam. **S**i autem auersum fuerit cor tuum et audire nolueris atque errore deceptus adoraueris deos alienos et serueris eis: predico tibi hodie quod perereas: et paruo tempore moreris in terra ad quam iordane transmissio ingredieris possidendam. **T**estes inuoco hodie celum et terram quod proposuerunt vobis vitam et bonum: benedictionem et maledictionem. **E**lige ergo vitam ut et tu viuas et seminem tuum: diligas dominum deum tuum atque obedias voci eius: et illi adhaereas. **I**psa est enim vita tua et longitudo dierum tuorum: ut habites in terra pro qua iurauit dominus patribus tuis abraham ysaac et iacob ut daret eam illis. **C**API. XXXI.

Dixit ergo moyses et locutus est omnia verba hec ad vniuersum israel: et dixit ad eos **C**entum viginti annorum sum hodie: non possum ultra egredi et ingredi: presertim cum et dominus dixerit michi non transibis iordanem istum. **D**ominus ergo deus tuus transibit ante te. **I**psa debet omnes gentes habere in conspectu tuo: et possidebis eas. **E**t iosue iste transibit ante te: hic locutus est dominus. **F**acietque dominus eis sicut fecit seon et og regibus amorreorum et tre eorum: debetque eos. **C**um ergo et hos tradiderit vobis similibus: facietis eis sicut precepi vobis. **V**iriliter agite: et confortamini. **N**olite timere: ne paueatis ad conspectum eorum: quia dominus deus tuus ipse est ductor tuus: et non dimittet nec derelinquet te. **V**ocauitque moyses iosue: et dixit ei coram omni israel. **C**onfortare: et esto robustus. **T**u enim introduces populum istum in terram quam daturum se patribus eorum iurauit dominus: et tu eam diuides sorte. **E**t dominus qui ductor est vester ipse erit tecum: non dimittet neque derelinquet te. **N**oli timere neque paueas. **S**cripsit itaque moyses legem hanc et tradidit eam sacerdotibus filiis leui qui portabant archam federtis domini et cunctis senioribus israel. **P**recepitque eis dicens **P**ost septem annos remissionis in solemnitate tabernaculorum ouementibus

cunctis ex israel ut appareant in conspectu domini dei tui in loco quem elegerit dominus: leges verba legis huius coram omni israel: audiet tibi eis et in vniuerso populo congregato: tam viris quam mulieribus puulis et aduenis qui sunt intra portas tuas: ut audientes et discant timere dominum deum vestrum: et custodiant impleantque omnes sermones legis huius. **F**ilii quoque eorum qui nunc ignorant: ut audire possint et timeant dominum deum suum cunctis diebus qui habitabunt in terra: ad quam iordane transmissio pergitis obtemperanda. **E**t ait dominus ad moysen. **E**cce prope sunt dies mortis tue. **V**oca iosue: et stete in tabernaculo testimonij ut precipiam ei. **A**bierunt ergo moyses et iosue et steterunt in tabernaculo testimonij: apparuitque ibi dominus in columna nubis que stetit in introitu tabernaculi: dixitque dominus ad moysen. **E**cce tu dormies cum patribus tuis: et populus iste confurgens fornicabit post deos alienos in terra ad quam ingredietur et habitabit in ea: ibi derelinquet me et irritum faciet fedus quod pepigi cum eo. **E**t irasceat furor meus contra eum in die illo: et derelinquam eum et abscondam faciem meam ab eo: et erit in deuoratiorem. **I**n uenient eum omnia mala et afflictiones: ita ut dicat in illa die. **V**ere quia non est deus mecum inuenerunt me hec mala. **E**go autem abscondam et celabo faciem meam in die illo propter omnia mala que fecit: quia secutus est deos alienos. **N**unc itaque scribite vobis canticum istud et docete filios israel ut memorie teneant et ore decantent: et sit michi carmen istud pro testimonio in filiis israel. **I**ntroducā enim eum in terram pro qua iuravi patribus eius lacte et melle manantem. **C**umque comederint et saturati crassique fuerint auertent ad deos alienos et seruient eis: detrahentque michi et irritum facient pactum meum. **P**ostquam inuenerint eum mala multa et afflictiones: respondebit ei canticum istud pro testimonio: quod nulla debet oblivio ex ore seminis tui. **S**cio enim cogitationes eius: que facturum sit: hodie antequam introducā eum in terram quam ei pollicitus sum scripsitque moyses canticum: et docuit filios israel. **P**recepitque dominus iosue filio nun: et ait. **C**onfortare et esto robustus. **T**u enim introduces filios israel in terram quam pollicitus sum et ego ero tecum. **P**ostquam ergo scripsit moyses verba legis huius in volumine atque opleuit: precepit leuitis qui porta-

bant archam federis dñi dicens. Tollite li-
brum istū et ponite eū in latere arche fede-
ris dñi dei vestri: vt sit ibi oera te in testimo-
niū. Ego em scio otentioez tuā: et ceruicez
tuā durissimā. Adhuc viuete me et ingredi-
ente vobiscū semp otentiose egistis oera to-
mini: quāto magis cū mortuū fuero. Con-
gregate ad me oēs maiores natu p tribus
vestras atq; doctores: et loquar audientibz
eis sermōes istos: et inuocabo oera eos celū
et t̄ram. Noui em q post mortē meā inique
agetis: et declinabitis cito de via quā p̄ce-
pi vobis: et occurrēt vobis mala in extremo
tempe qñ feceritis malū in opectu dñi vt
irritetis eū p opa manuū vestraz. Locut⁹
est ergo moyses audiente vniūso cetu isrl
verba carnis hui⁹: et ad finē vsq; cōpleuit

CA.

.XXXII.

Vbite celi que loquor: audiat t̄ra
verba oris mei. Cōcrescat i pluuiā
doctrina mea: fluat vt ros eloquiū meum.
Quasi ymber sup herbā et qñ stille sup gra-
mina: qz nomē dñi inuocabo. Date magni-
ficentiam deo nro: dei p̄fecta sunt opa: et om-
nes vie ei⁹ iudicia. De⁹ fidelis et absq; vlla
iniquitate: iust⁹ et rect⁹. Peccauerūt ei: nec
fili⁹ eius in sordibus. Generatio p̄ua atq; p
uerla: hec me reddis dño populo stulte et im-
p̄iēs. Nūquid nō ip̄e ē pat̄ tuus qui posse-
dit te: et fecit et creauit te. Memeto diez
antiquoz: cogita generatiōes singlas. In-
t̄roga p̄rem tuū et anūciabit tibi: maiores
tuos et dicēt tibi. Qñdo diuidebat altissim⁹
gentes: qñ sepabat filios adam. Cōstituit
f̄mimos p̄lorum iuxta numerū filioz isrl.
Pars aut̄ dñi p̄plus ei⁹: iacob funicul⁹ he-
reditatis eius. Inuenit eū in t̄ra des̄ta: i lo-
co horrois et vaste solitudinis. Circūdux-
it eū et docuit: et custodiuit qñ pupillā ocu-
li sui. Sic aquila puocans ad volandū pul-
los suos: et sup eos volitans. Expādit alas
suas et assūpsit eū: atq; portauit i humeris
suis. Dñs solus dux ei⁹ fuit: et nō erat cum
eo deus alien⁹. Cōstituit eū sup excelsā ter-
rā: vt comederet fruct⁹ agroꝝ. vt sugge-
ret mel de petra: oleūq; de saxo durissimo.
Putirū de armēto et lac de ouibz: cū adipe
agnoꝝ et arietū filioꝝ basan. Et hircos cū
medulla tritici: et sanguinem vne biberēt
meracissimū. Incrassat⁹ est dilect⁹ et recal-

eitrauit: inc̄rassat⁹ ip̄iguar⁹ dilatat⁹: dere-
liquit deū factorē suū: et recessit a deo salu-
tari suo. Prouocauerūtq; eum in dijs alie-
nis: et in abominationibz ad iracūdiāz cō-
citauerūt. Immolauerūt demonijs et non
deo: dijs q̄s ignorabāt. Noui recenteq; ve-
nerūt: quos nō coluerūt patres eoz. Deū
qui te genuit dereliquisti: et oblit⁹ es dñi cre-
atoris t̄ni. Vidit dñs et ad iracūdiā oicitat⁹
est qz puocauerūt eū filij sui et filie. Et ait
abscondā faciē meā ab eis: et osiderabo no-
uissima eoz. Generatio em puerla est: et i-
fideles filij. Ipsi me puocauerūt in eo q nō
erat de⁹: et irritauerūt in vanitatibz suis.
Et ego puocabo eos in eo qui nō est p̄l⁹:
et i gente stulta irritabo illos. Ignis succē-
sus est i furore meo: et ardebit vsq; ad ifer-
ni nouissima. Deuorabit qz terrā cū ḡmie
suo: et montiū fūdamēta oburet. Cōgre-
gabo sup eos mala: et sagittas meas cōple-
bo i eis. Cōsumēt fame: et deuorabūt eos
aues mortu amarissimo. Dent es besti arum
imittā in eos: cū furore trahentiū sup t̄ram
atq; sp̄entū. Foris vastabit eos gladius et
int⁹ pauor: iuuenē siml ac virgine lactentē
cū homie sene. Et dixi: vbi nā sūt. Cessare
faciā ex hoibus memoriā eoz. Sed p̄p̄t̄ irā
mimicoꝝ distuli: ne forte supbirent hostes
eoz. Et dicerēt man⁹ nra excelsa: et nō to-
min⁹ fecit h oia. Sens absq; o silio ē et sine
prudētia. vtmā sapent et intelligerent: ac
nouissima puiderēt. Nūo p̄sequēbat vnus
mille et duo fugarēt decem milia: nōne ido
qz de⁹ su⁹ vendidit eos: et dñs oclufit illos.
Nō em est de⁹ nē vt deus eoz: et inimici nri
sunt iudices. De vinea sodomoz vinea eo-
rū: et de suburbanis gomorre. Vua eorum
vua fell: et botr⁹ amarissim⁹. Fel draconū
ymū eoz: et venenū aspidū insanabile. Nō
ne hec cōdita sunt ap̄d me: et signata in te-
sauris meis. Alea est vltio et ego retribu-
am eis in tempe: vt labat pes eoz. Iuxta ē
dies pditiōis: et adesse festimā t̄pa. Iudis-
cabit dñs populū suū: et in seruis suis mise-
rebit. Videbit q infirmata sit man⁹: et clau-
si q̄ defecerūt residuiq; osumpti sūt. Et di-
cent vbi sunt dij eoz: in quibz habebāt fi-
ducia. De quoz victimis comēdebant adipe-
pes: et bibeāt v̄mū libaminū. Surgant et
opitulent̄ vobis: et necessitate vos p̄tegāt

Videte quod ego sum solus; et non sit alius deus praeter me. Ego occidam et ego viuere faciam; percussam et ego sanabo; et non est quod de manu mea possit erueri. **L**euabo ad celum manum meam; et dicam viuo ego in eternum. **S**i acuerit ut vulgus gladium meum; et arripuerit iudicium manus meae. **R**eddā vltiorem hostibus meis; et his qui oderunt me retribuam. **I**nebruiabo sagittas meas sanguine; et gladius meus deuorabit carnes. **D**e cruore occisorum; et de captiuitate nudati inimicorum capitis. **L**audate gentes populum eius; quia sanguinem suorum suorum vltiscerit. **E**t vindictam retribuet in hostes eorum; et propicius erit fratri populi sui. **V**enit ergo moyses et locutus est omnia verba cantici huius in auribus populi; ipse iosue filius nun. **C**ōpleui ergo omnes sermones istos; loquens ad vniuersum israhel; et dixit ad eos. **P**onite corda vestra in omnia verba mea; que ego testificor vobis hodie; et mandatis ea filiis vestris custodire et facere et implere vniuersa quae scripta sunt in volumine legis huius; quia non in cassum precepta sunt vobis; sed ut singuli in eis viuerent; que facientes longo tempore perseueretis in terra ad quam iordane transmissio ingredimini possidendam. **L**ocutus est ergo dominus ad moysen in eadem die dicens. **A**scende in montem istum abarim id est transitum; in montem nebo qui est in terra moab contra ihericho; et vide terram chanaan quam ego tradam filiis israhel obtinendam et morere in monte. **Q**uē ascendens iungeris populo tuo; sic mortuus est aaron frater tuus in monte hor et appositus populo tuo; quia per uaricati estis contra me in medio filiorum israhel ad aquas contradiotionis in caedes deserti syn; et non sanctificastis me inter filios israhel. **E** contra videbis eam et non ingredieris in eam; quam ego dabo filiis israhel. **C**API. XXXIII.

Ecce est benedictio quam benedixit moyses homo dei filiis israhel ante mortem suam.

Et ait. **D**ominus de syna venit et de seipso ortus est nobis. **A**pparuit de monte pharan et cum eo sanctorum milia. **I**n dextra eius ignea lex; dilexit populos. **O**mnes sancti in manu illius sunt; et qui appropinquat pedibus eius. **A**ccipient de doctrina illius. **L**egem precepit nobis moyses; hereditatem multitudinis iacob. **E**rit apud rectissimum rex aggregatis principibus populi cum tribubus israhel. **V**iuat ruben et non moriatur; et sit pius in numero. **H**ec est in de benedictio. **A**udi domine vocem iude; et ad populum suum intro-

duc eum. **M**anus eius pugnabunt pro eo; et adiutor illius contra aduersarios eius erit. **L**euus quoque ait. **P**erfectio tua et doctrina tua a viro sancto tuo quem probasti in temptacione; et iudicasti ad aquas contradiotionis. **Q**ui dixit patri suo et matri sue nescio vos et fratribus suis ignoro illos; et nescierunt filios suos. **H**ij custodierunt eloquium tuum; et pactum tuum seruauerunt; iudicia tua o iacob; et legem tuam o israhel. **P**onēt thimiam in furore tuo; et olocusta super altare tuum. **B**enedic domine fortitudini eius; et opera manuum illius suscipe. **P**ercute dorsa inimicorum eius; et qui oderunt eum non insurgant. **E**t beniamin ait. **A**mantissimus domini habitabit confidenter in eo quasi in thalamo tota die morabitur; et inter humeros illius respiciet. **I**oseph quoque ait. **D**e benedictione domini terra eius; de pomis celi et rose atque abisso subiacente. **D**e pomis fructuum solis ac lune de vertice antiquorum montium; de pomis collium eternorum et de frugibus frum et de plenitudine eius. **B**enedictio illius qui apparuit in rubo veniat super caput ioseph; et super verticem nazarei inter fratres suos. **Q**uasi primogeniti thauri pulchritudo eius cornua innocerotis cornua illius. **I**n ipsis ventilabit gentes usque ad terminos terre. **H**ec sunt multitudines effraim; hec milia manasse. **E**t zabulon ait. **L**etare zabulon in exitu tuo et ysachar in tabernaculis tuis; populos vocabunt ad montem; ibi immolabunt victimas iusticie. **Q**ui in inundatione maris quasi lac sugeret; et thesauros absconditos arenarum; et gad ait. **B**enedictus in latitudine gad. **Q**uasi leo requieuit; cepitque brachium et verticem. **E**t vidit principatum suum quod in parte sua doctor esset repositus; qui fuit cum principibus populi et fecit iusticias domini; et iudicium suum cum israhel. **D**an quoque ait. **D**an catulus leonis; fluit largitus de basan. **E**t neptali dixit. **N**eptalim habundantia profuerit; et plenus erit benedictione domini; mare et meridie possidebit. **A**ser quoque ait. **B**enedictus in filiis aser. **S**it placens fratribus suis; et intingat in oleo pedem suum. **F**errum et es calceamentum eius. **S**ic dies iuuetutis tue ita et senectus tua. **N**on est alius ut de rectissimus. **A**scensor celi auxiliator tuus. **M**agnificetia eius discursurunt nubes; habitaculum eius sursum et sub brachiis sempiterna. **E**ciet a facie tua inimicum; dicetque oterere. **H**abitabit israhel confidenter et solus. **O**culus iacob in terra frumenti et vini;